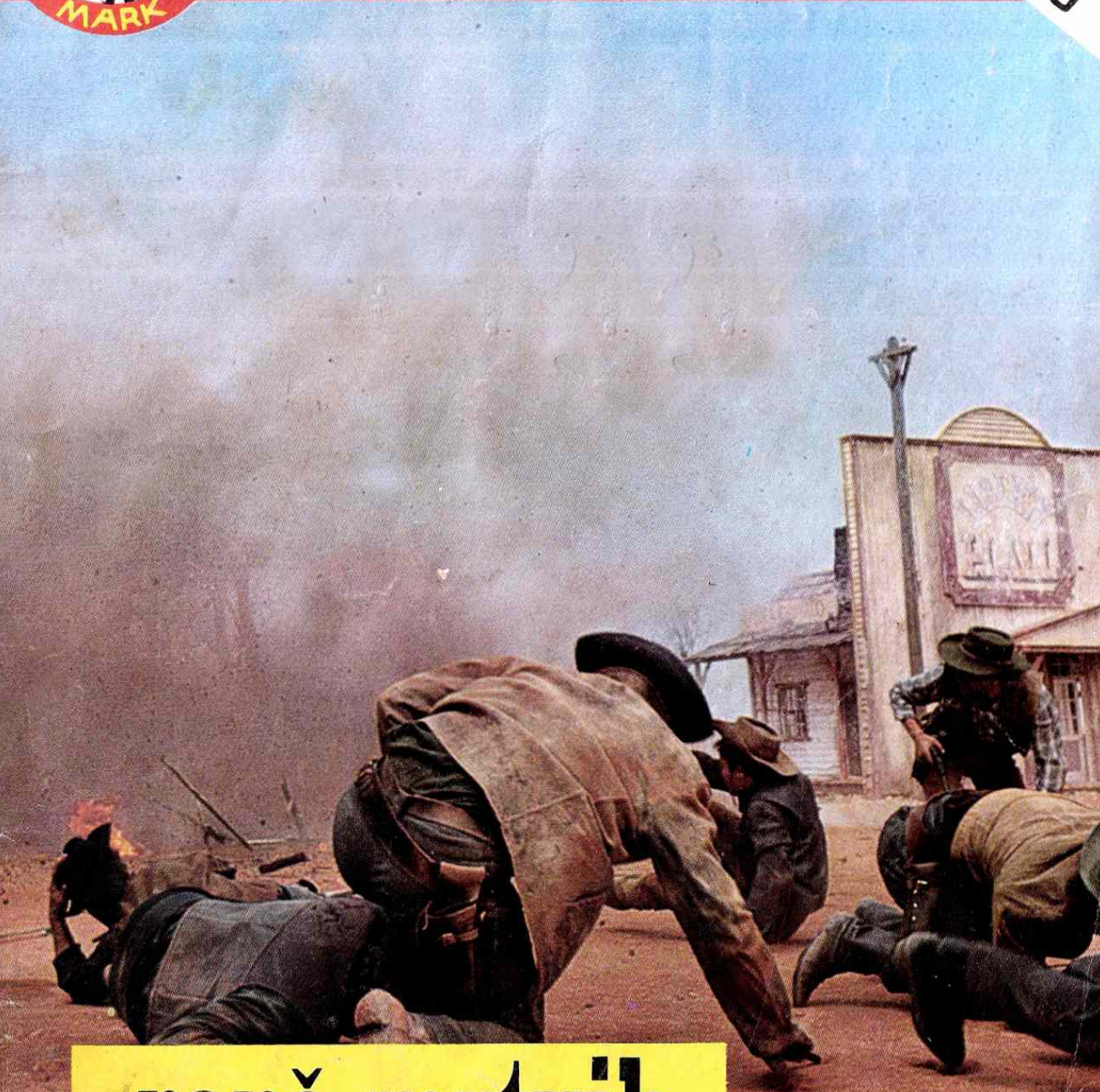

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

ranč mrtvih

BROJ 133

CENA 2 DINARA

**SVAKOG DRUGOG
ČETVRTKA**

**NAJLEPŠE
LJUBAVNE PRIČE**

SVETSKI HIT
SVETSKI HIT

ZLATNI

KUPIDON

Vilijam Mark:

**RANČ
MRTVIH**

Naslov originala:

WILLIAM MARK:
„DIE TOTEN — RANCH“

Copyright 1971 by
MARTEN KELTER VERLAG

U Tombstonu je osvanuo nov dan. Stari upravnik izišao je iz svog stana na gornjem spratu i otvorio vrata pošte.

Na oba prozora bile su još spuštene tamnozelenе zavese.

Vukući korake, stari pređe preko prostorije, podiže obe zavese i baci mrzovoljan pogled po kancelariji.

Po navici priđe rafovima gde su se smeštala pisma i pređe kažiprstom leve ruke iznad najvišeg pregradka.

Prst mu je, naravno, bio pun prašine.

Harvej Džeferson zavrte glavom. To je svakoga jutro radio. Zatim izađe u hodnik, otključa dvorišna vrata i pogleda u dvorište.

Za trenutak se tu zadrža, gurnuvši ruke u džepove.

Lagano i tromo siđe niz pet stepenika i ode do štale, otvori vrata i pogleda svog dorata, starog četrnaest godina, koga je Džeferson stalno sa velikom brigom negovao.

Kada se četiri minuta kasnije vratiti u hodnik i pređe prag kancelarije, zastade kao prikovan.

Levo ispred pulta stajao je čovek sa sivom kapuljačom preko glave. U desnoj ruci držao je revolver, či-

ja je cev bila tačno uperena u grudi starog poštara.

Pedesetdevetogodišnji Harvej Džeferson ukoči se od straha.

Čovek pod maskom progovori poluglasno:

— Zaključajte vrata za sobom! Idite odmah kod telegrafa!

Mehaničkim pokretom Džeferson zaključa vrata za sobom i kao u tran-su krenu ka morze aparatu, koji se nalazio sa leve strane njegovog radnog stola.

— Sedite! — zapovedi mu čovek pod maskom.

Kao kakva drvena lutka Džeferson sede.

Tek sada, pošto je seo, postade mu odjednom jasno: u poštu je provalio jedan „čovek sa vešalima“!

Pripadnik one zločinačke bande, koja je već mesecima terorizala čitavu zemlju.

— Predajte odmah telegram, koji ću vam sada da izdiktiram!

Bandit je po navici govorio zapovedničkim tonom i samouvereno.

Kakva smelost, prodreti usred dana u kancelariju u koju su svakog časa mogli da uđu ljudi radi obavljanja potrebnih poštanskih usluga!

Čovek bi tako mislio...

Međutim, prevario bi se! U poštu nije mogao nikako da uđe neko svakog trenutka, jer je do početka radnog vremena ostalo još četvrt sata. Vrata ka ulici bila su još uvek zaključana.

Prema tome, čovek je morao da uđe kroz neka druga vrata. Kroz koja? Kroz vrata od dvorišta? Dok je on, Džeferson, bio u štali? To bi bila nečuvena smelost!

Džeferson se odjednom seti da bandit nije provalio kroz vrata iz dvorišta. Postojala je još jedna mogućnost da se prodre u kuću i to kroz niski prozor, koji je gledao u uličicu što se nalazila između pošte i susedne zgrade. Čovek mora da je podigao prozor i uvukao se kroz njega.

Bilo kako bilo, nalazio se sada pored njega kraj pisaćeg stola i držao uperen, teški revolver kalibra četrdeset i pet, u desnoj ruci u rukavici

— Da li je aparat spreman?

Džeferson, trгнуvši se, klimnu glavom.

— Onda slušajte tekst:

„Mitser V. Erp u Rubiju, pokrajina Santa Kruz”.

Poštarevi prsti na morze aparatu odjednom zastadoše. Čije je to ime spomenuo „čovek sa vešalima”?

Vajat Erp!

Kao munja ošinu pomisao starog da treba da preda nekakvu lažnu vest maršalu!

Uto mu se bandit obrati zapovedničkim tonom:

— Hajde, nastavite! Dakle, „Vajatu Erpu, Rubi, pokrajina Santa Kruz. Ovde i u Glisonu pojavili su se ljudi iz klana. Hitno vas očekujem.” Dole stavite ime: „Luk”.

Čuvši to ime, poštari opet zastadoše, ali se ne usudi da se okrene.

— Luk! — prodera se čovek koji je provalio.

Teška srca Džeferson stavi ime na kraju depeše.

U Tombstonu je postojao samo jedan čovek, koji se tako zvao: šerif u Tombstonu Luk Sort!

Kada je depeša bila predata, „čovek sa vešalima” obiđe oko pulta i skloni se iza visoke pregrade od drveta, iza koje su se smestale poštanske vreće za raznošenje pošte.

— Otvorite vrata! — naredi.

Džeferson se tromo podiže, podiže pregradu na pultu i pređe preko kancelarije.

Dok je otključavao, imao je nadu da će napolju primetiti koga ko je hteo da uđe, međutim, nada mu se ne ostvari.

Za sobom opet začu banditov glas:

— Neka vam slučajno ne padne na pamet da otvorite vrata! Vratite se odmah ovamo i sedite na svoje mesto.

Džeferson gundajući poslušao i sede ponovo za svoj pisaći sto.

Oh, kako je proklinjao u sebi dan, kada je prihvatio ovaj posao! Do sada su se u Tombstonu promenila već četvorica upravnika pošte. Trojica od njih su već umrla, a četvrti je pobjegao. Jedan od njih bio je i bandit.

Ranije su ovde radila uvek dvojica, a ponekad i trojica. Međutim, gradsko veće je smatralo da je dovoljno da bude zaposlen samo jedan čovek u pošti, čovek u koga se moglo da ima poverenja i na koga se moglo da osloni. Jer, pokazalo se da nije dobro ako je više ljudi zaposleno. Baš ovde, u centru grada, gde

su se slivale sve vesti, gde je pošta dolazila i odlazila, gde se nalazio telegraf — baš ovde nije mogao da predstavlja opasnost nekakav ne baš pouzdan čovek.

Činjenica da je odsad stari morao sam da radi, ije za njega bila toliko utešna, međutim, to je i poboljšalo njegovu platu.

Džeferson je gledao umorno pred sebe.

Još uvek nije mogao jasno da misli.

Kada se sada budu otvorila vrata i neka stranka uđe, ona neće biti u mogućnosti da primeti čoveka sa maskom, jer se desperados, naime, sakrio tako, da je on mogao da drži na oku prostoriju, ali da njega niko ne primeti.

— Budite potpuno mirni, Džeferson, pa vam se neće ništa dogoditi. Međutim, ukoliko načinite i najmanji pokret ili čak pokušate da sa nekim o ovome razgovarate, onda ću vas ubiti.

Džeferson je bio čvrsto ubeđen u to da će razbojnik ostvariti svoju pretnju. Sedeo je udaljen samo četiri jarde od njega i motrio na njega.

Strašan osećaj!

U tom trenutku na verandi se začuše koraci.

Piskavi banditov glas dopre Džefersonu do ušiju:

— I ne pomišljajte da učinite bilo kakav gest koji će vas odati! Ponašajte se kao i obično. Pri tome mislite na revolver!

Tada se otvoriše vrat pošte i unutra uđe jedna stara žena, čija je kosa u pramenovima visila niz njeno izmršavelo lice. Hramajući, priđe pultu, nasloni se na njega i reče kreštavim glasom:

— Dobro jutro, mister Džeferson. Htela sam samo da upitam da li je stiglo nešto noćnom poštom?

Stari zatrese glavom.

— Ne, nije ništa.

— Kada stižu sledeća poštanska kola?

— Tek oko devet časova, misis Hamilton.

Starica klimnu glavom, glupavo se naceri, okrete i izađe iz poštanske kancelarije.

Vrata se nisu još ni zatvorila, kada se ponovo otvoriše. Jedan dečak uđe i ostavi novine na pult.

— Dobro jutro, mister Džeferson — viknu i odmah se izgubi.

Stari pogleda u novine, ali se ne usudi da ih uzme.

Uto se napolju zaustaviše jedna laka jednoprežna kola. Čovek skoči sa sedišta, uspe se uz pet stepenica na verandu i otvori vrata.

Bio je to mlađi čovek, od oko dva-deset i osam godina, srednje visine, vitkog stasa uredno odeven. Dodirnu obod svog šešira u znak pozdrava i stavi jedno pismo na pult.

— Mom bratu u Flagstaf. Smatram da će ga dobiti još u toku ove nedelje?

Džeferson klimnu glavom.

— Naravno, mister Hornej, pa danas je tek ponedeljak. Dobiće ga sigurno u toku nedelje. Flagstaf, na kraju, nije tako daleko.

Stari bi rado uz to još dodao: „Međutim, ne bih mogao da vam obećam da li će pismo zaista stići tamo gde je adresovano, jer ovde iza mene, iza drvene pregrade, sedi jedan zločinac, koji je uperio revolver u mene. Ne znam šta ovaj čovek smeće”.

Od svega Harvej Džeferson ne re-

če ništa već je i dalje gledao zlovoljno ispred sebe.

Momak sa Hornejevog ranča ponovo dodirnu obod svog šešira u znak pozdrava i izađe iz pošte.

Pismo i novine ležali su na pultu.

Džeferson začu tada za sobom sik-tavi glas „čoveka sa vešalima“:

— Uzmite to sa pulta! U drugoj prilici to ne biste tako ostavili da leži.

Brzim, naglim pokretom dohvati upravnik pošte novine i pismo i stavi ih pored sebe na sto.

Čuo je opet glas „čoveka sa vešalima“ iza sebe:

— Nemojte da vam slučajno padne na pamet da danas budete naročito ćutljivi!

Sa očajanjem na licu sedeo je Džeferson za svojim pisaćim stolom. Na leđima je osećao banditov pogled. Koliko će taj čovek da sedi iza njega?

Džeferson je znao da će razbojnik najmanje toliko dugo tu da ostane, dok ne bude bio siguran, da lažna vest za Rubi neće biti za izvesno vreme povučena.

Znači „ljudi sa vešalima“ hteli su da namame maršala nazad u Tombston! I on, upravnik pošte Džeferson, koji je naročito cenio maršala Erpa, imao je da posluži kao mamac i sredstvo.

Na verandi se opet začuše koraci i odmah zatim otvoriše se vrata.

Čovek, koji je ušao, nosio je sivo odelo, košulju odgovarajuće boje i crnu kravatu. Mogao je da ima oko šezdeset godina, kosa mu je bila srebrnastosedla, stasa je bio krupnog i dežmekastog. Lice mu je bilo opaljeno i lepo oblikovano.

Bio je to Džon Klem, gradonačelnik Tombstona.

Džeferson bi najradije poskočio i zaurao: — „Helo, mister Klem, jedan „čovek sa vešalima“ mi preti, čuči tu iza mene i naterao me je da pošaljem jednu lažnu depešu maršalu!“

Ali preko Džefersonovih usana nije su čula ni reč. Promrmlja nešto kao pozdrav, uze pismo, koje mu Klem predade, promrmljavši opet: — Dobar dan — i sede, kao što je i do sada sedeo.

Časovi su mileli.

Upravnik je znao da ga žena neće uopšte da traži u kancelariji, s obzirom da je u dvorištu bila zauzeta pranjem rublja.

U toku prepodneva u poštu je ušlo šesnaest ljudi. Šesnaest ljudi, kojima upravnik pošte nije mogao da da nikakav znak.

Nekoliko minuta pre jedanaest sati, pozadi u hodniku, začuše se jasno šape nekog psa. Odmah potom odškrinuše se vrata i jedan mali neugledan pas utrča unutra.

Bandit zape oružje i upravi ga u životinju.

Džeferson se ukoči od straha. Potom tiho procedi:

— Nemojte! Poštedite životinju. Ona je potpuno nevina.

— Zaveži njuškul — prosijka zlikovac.

Pas bezazleno priđe strancu, onjuši ga i za trenutak zastade.

— Poluslep je — preklinjao je Džeferson, kada primeti da je bandit prislonio oružje životinji na glavu.

— Zovite tu džukelu!

Džeferson namami životinju i pomilova je po glavi.

Odjednom mu sinu misao u glavi. Da bi je sproveo u delo, morao je u svakom slučaju da sačeka dok opet neko ne uđe u poštu.

A tada naiđe baš jedan poluodrasli dečak, koji je doneo pismo, na kojem se adresa jedva mogla da pročita.

— Vreme je da kažeš svom gazdi da malo bolje piše — progundā upravnik pošte i precrta adresu, kako bi je popravio.

Dok je to radio, naškraba na jednoj maloj cedulji:

„Šerifu! U pomoć! Ovde u pošti zadržao me je jedan „čovek sa vešalima“! Morao sam da pošaljem jednu lažnu depešu Vajatu Erpu u Rubi“.

Zatim pokaza momku ponovo pismo i reče:

— Tako, to sada izgleda drugačije, vidiš li? To jest, naravno ne baš lepo, ali morao sam sve da precrtam, kako bi usput mogli da pročitaju.

— Ali, pa vi poznajete čika Metjua u Oklahoma Sitiju — reče dečak.

— Poznajem ga — odgovori upravnik pošte. — Međutim, šta to koristi? Ljudi na stanicama za odvajanje pošte u Santa Feu, Rosvelu i Apaču ga ne poznaju. A, to je na kraju najvažnije.

Odloži pismo u stranu i mahnu dečaku.

— Budi dobar, Džimi.

Dečak otrča.

Za vreme ovog razgovora poštar je savio cedulju, uzeo je između srednjeg i domalog prsta i potom pomilovao levom rukom psa, koji je stajao pored njega. Pri tome vešto stavi cedulju ispod ogrlice psa, uvivši je oko jednog malog prstena na njoj.

— Hajde, Teri, moraš da se gubiš. Ovde mi smetaš u kancelariji. Dođi, ja ću te izvesti napolje.

— Kada je hteo da se podigne, „čovek sa vešalima“ zabrunda:

— Ostanite tul

Džeferson nije ni imao nameru da izađe napolje. Morao je samo tako da se ponaša, da ne bi pao u oči i kao da hoće da izvede psa napolje.

— Onda se gubi, Teri.

Pljesnu ga po leđima i pas uplašeno pobeže.

Da „čovek sa vešalima“ ne bi i suviše obratio pažnju na psa, Džeferson u istom trenutku prevrnu mastionicu i uplašeno kriknu.

Bandit se odmah diže, sa spremnim revolverom u ruci.

— Ništa važno — reče Džeferson objašnjavajući. — Samo mastionica. To se kod nas ovde događa skoro svakog drugog dana. Đavo neka ga nosi!

U međuvremenu pas je stigao do vrata i odškrinuo ih. Zatim zastade još jednom i pogleda svog starog gospodara.

Upravniku pošte stajale su krupne graške znoja na čelu.

— Brzo, Teri, gubi se!

Pas se progura između vrata i nađe se u hodniku. Džeferson je pažljivo osluškivao tapkanje njegovih šapa po kamenom podu.

Zatim se sve utiša.

Upravnik pošte, obrisao je jednom krpom mastilo sa stola i sa poda. Na sveže ostruganom, nenamazanom drvenom podu mrlja nije mogla sasvim da se skine. Međutim, upravnik će laka srca preći preko toga, samo da poruka, koju je predao preko životinje, postigne svoj cilj.

Prošao je jedan sat, zatim još jedan. Bilo je jedan popodne.

Džeferson se uspravi.

— Moja će žena sada da dođe, kako bi me pozvala na ručak.

— Vi ima da ostanete ovde! — zakrešta zlikovac.

— U redu — odgovori Džeferson. Nije dugo potrajalo, a pozadi na vratima se pojavi jedna žena sa visoko zasukanim rukavima. U rukama je držala još dva komada rublja koja je iscedila.

— Harvej, možeš da dođeš za dva minuta, sve sam postavila.

— Ne, Marta — odgovori stari. — Moram ovde još nešto važno da završim. Jedi sama. Pored...

Žena nije dobro razumela, te ostade i dalje da stoji.

Džeferson baci pogled prema banditu u čijim je očima mogao da primeti, kroz rupice na maski, opasan blesak. Zbog toga brzo reče:

— Nije mi dobro, Marta.

— Kako to?

— Ne znam. Od jutros se nešto dobro ne osećam.

— Od jutros? Pa, jedva da si nešto i doručkovao.

— Da, da, u redu je. Ostavi me na miru. Proći će me do popodne.

— Kako hoćeš.

Žena izađe napolje.

Prošao je još jedan sat.

Vrata se otvoriše i u poštu uđe visoki Feri Anderson. Bio je to momak od četrdeset i jedne, možda četrdeset i dve godine, koji je dole u Petoj ulici imao jednu bravarsku radionicu.

Džeferson je znao da je Feri Anderson bi prijatelj sa Lukom Šortom. Kada bi mogao da mu da samo jedan znak!

Anderson se nasloni na pult, namignu na desno oko i reče:

— Slušaj, Harvej, želeo bih da napišem jedno pismo.

— Aha, jedno pismo?

Upravnik pošte nije mogao da shvati šta je hteo Anderson.

— Da, ali moraš ti da mi pri tome pomogneš. Pa, znaš valjda da ja loše pišem. Hteo sam da odem

do šerifa, međutim, on nije bio tamo.

— Nije bio tamo — ponovi upravnik mucajući.

— Da, na žalost. Odjahao je. Ne znam kuda, nekuda okolo, znaš već, tamo gore oko baraka, tamo se uvek nešto događa.

Upravnik pošte je osećao da Anderson nešto krije i da se to moglo nazreti u njegovim dvosmislenim rečima.

— Hajde, uzmi komad papira i piši — reče Anderson.

— Kome ćeš da pišeš? — upita Džeferson.

— Jednom svom prijatelju.

— Kome to?

— Videćeš već. Samo piši. — „Dragi prijatelju“! — Jesi li napisao?

— Da, napisao sam.

— „Dragi prijatelju! Stvar si stvarno sasvim dobro zamislio“. — Jesi li napisao?

Pero upravnika pošte škripalo je po papiru. Nije mu bilo sasvim jasno šta je od svega hteo Anderson. Šta li je mislio samo sa tim kada je spomenuo da je Luk Šort izjahao nekuda okolo?

— Dakle: „Tó si zaista vešto zamislio, ali ipak ne sasvim. Morao bi da znaš da ima pametnijih ljudi, nego što su oni kojima ti pripadaš. Dok ti“... Možeš li da me stigneš, Harvej? — upita ga Anderson, cereći se.

Upravnik klimnu glavom:

— Da, da.

— „Dok ti tu čučiš i čekaš da se nešto dogodi ili ne, neko stoji iza tebe“. — Jesi li napisao: „iza tebe“?

— Jesam, „iza tebe“.

— „Dok ti“...

Bandit tada skoči i stade iza upravnika pošte. U njegovoj desnoj ruci sevio je revolver.

— Šta hoće taj tu? — zafrkta.

Feri Anderson nije pokazivao ni najmanje namere da se uspravi iz svog komotnog položaja na pultu.

— Šta je to tu, Džefersone? — reče. — Ne izigravaju li tvoji prijatelji ovde nekakav cirkus?

Džeferson progunda:

— Ne, apsolutno ne, Feri.

I tada se okrete.

Odjeknu metalni zvuk zapinjanja zlikovčevog revolvera.

— Ruke uvis! — zaurla ovaj.

Obojica lagano podigoše ruke u visinu ramena.

— Šta bi trebalo da znači ovo idiotsko pismo?

— Idiotsko? Nije to nikakvo idiotsko pismo, mister — branio se Anderson. — To je jedno vrlo pametno pismo. I, ja se nadam, da će ga čovek, kome je upućeno, potpuno da shvati.

— Vi mora da ste poludeli, čoveče!

U tom trenutku naglo se otvorile pozadi vrata u hodniku i na njima se pojavi herkulovska prilika jednog čoveka sa belim teksaškim šeširom na glavi, crvenom košuljom, crnim pantalonama i širokim opasačem sa dve revolverске futrole. Gorostas je jedan revolver držao u svojoj preplanuloj ruci.

„Čovek sa vešalima” se trže i ukočeno pogleda u golijatovo od vetra preplanulo lice, na kojem je počivao par smaragdn zelenih očiju.

— Luk Šort! — omače se banditu.

Da, džin, koji je stajao na vratima, bio je niko drugi do Teksašanin Luk Šort. I bez šerifske zvezde, koja je blistala na levoj strani njegove crvene košulje, bandit bi ga odmah prepoznao po ogromnoj telesnoj građi.

— Sasvim tačno, malečki — odgovori Luk pretećim basom.

— Nisi li ti Bili Kid?

Bandit ne odgovori, ali spusti revolver.

— Baci tu igračku! — naredi mu gorostas.

Razbojnik tada pokuša da u padu, skočivši u stranu, ispali jedan metak.

Međutim, nije sa tim imao sreće.

Teksašanin mu munjevitim pokretom izbi nogom oružje iz ruke. Zatim ga dohvati levicom, povuče za kapuljaču svom snagom, ali maska je bila pričvršćena na ramenima.

U drugom pokušaju Teksašanin je istrže sa kaputa i zadrža u ruci.

Pred njim na podu čučao je čovek srednje visine, sa meksikanskim crtama lica.

Luk ga dohvati za rame, postavi na noge i pogleda ispitivački u lice.

— Nisi Bili, ali, ipak mora da smo se već negde videli, mladiću?

Bandit ne odgovori.

Gorostasov šamar mu odreši jezik.

— Moguće, ali ja ne znam gde sam vas sreo.

— Nije ni važno. Možeš o tome da razmišljaš u zatvoru par godina. Pođi sa mnom.

Namignu upravniku pošte i reče na vratima:

— Kakva slučajnost da sam baš ovde ušao.

Kada nestade sa banditom u dvorištu, upravnik pošte se skljioka u stolicu.

— Grom i pakao, kakvo je to bilo prepodne! Želeo bih samo da znam kako je Luk Šort došao ova-mo.

— Nije to bila Lukova ideja — odgovori Anderson. — Stajao sam slučajno na ulici, kad tvoja džukela načini nešto na uglu kuće, što bi

bilo bolje da je učinila na nekom mirnijem kutku. I kada sam hteo da je oteram, primetih sasvim slučajno cedulju, koja je na neobičan način bila zakačena oko njegove ogrlice i pomislih: odakle na psu jedna tako čisto savijena cedulja? Bio sam znatiželjan, kao što me znaš, izvukoh je napolje i pročitah. Tada sam pomislio da bi bilo najpametnije da potražim šerifa. I, tako sam i učinio.

Cereći se, izađe visoki momak iz pošte.

Upravnik poštanske stanice dohvati smesta morzeov aparat i otpremi depešu za Rubi:

„Za maršala Vajata Erpa, Rubi, pošta. Depeša od jutros je prevara. Luk Šort nije telegrafirao. Džeferson, upravnik pošte”.

*
* *

U šerifovoj kancelariji stajao je pognute glave ispred pisaćeg Teksašaninovog stola Kreolac Haduk Brama. Luk Šort ga je doveo Paralelnom ulicom do Pete ulice i odatle do šerifove kancelarije, tako da bandita niko nije mogao da prime- ti.

— Otvori usta, mladiću, da se obojica ne bismo mnogo ljutili bez potrebe. Pitao sam ko ti je naredio da pošalješ depešu u moje ime?

Ali bandit je ćutao.

— Rekao si mi šta je vest sadržavala, ali nisi mi odgovorio na drugo pitanje, naime, ko ti je to naredio da učiniš. Dajem ti tri sekunde vremena. Ukoliko ne propevaš, biće zlo.

Bandit naglo podiže glavu.

— Smatrao sam da ste fer čovek, šerife. Tek sada vidim da ste sasvim prokleti ucenjivač.

Snažan šamar ga baci čak do vrata prema hodniku od zatvora.

Teksašanin stade ispred njega raširenih nogu.

— Slušaj, mladiću, ukoliko ne umeš da se pristojno ponašaš, onda ćeš da upoznaš čika Luka sa njegove neprijateljske strane. Dakle, otvori njušku! Ko ti je naredio da preneseš ovaj telegram Vajatu Erpu?

— Moj vođa — prostenja Kreolac.

— Ko je to?

— To znam isto koliko i vi, — odgovori čovek.

— Da li je on ovde u gradu?

— Ne, to ne verujem.

— A odakle si ti?

— To možete da čujete!

Luk krenu nekoliko koraka ka njemu i preteći zastade.

— Maločas sam ti rekao nešto, mladiću, i sada ti to kažem još jedanput i to poslednji put: odgovorićeš, inače će ovde biti vrlo neugodno!

— Ja sam iz Meksika.

— Aha, a i tvoj vođa je takođe iz Meksika?

— Ne, to ne verujem.

— Šta ne veruješ?

„Čovek sa vešalima” podiže ramena i brzo ih spusti.

— I sami znate, da mi ne poznajemo vođu.

— Ah, ti govoriš o velikom vođi? To nisam znao. I on ti je dao nalog?

— Nalog mi je prenesen preko drugog.

— Ko ti ga je preneo?

— Ne poznajem čoveka. Kod mene je došao sa maskom.

Nije imalo nikakvog smisla. Čovek nije otvarao usta. U tome su svi „ljudi sa vešalima” bili isti, počev od Kapučina, pa do poslednjeg po-

moćnika, koji su radili za sivo društvo.

Tajni savez se oslanjao na ovakvo čutanje svojih članova. U tome je bila njegova jačina. Samo se tako može da objasni da još niko nije odao vođu. Pa, ipak je morao neko da ga poznaje. Bilo je isključeno da ni jedan jedini čovek nije znao ko je u stvari bio vođa — čovek bi normalno tako morao da misli.

Pošto je Bramas bio zatvoren, Luk Šort ode do pošte i porazgovara sa Džefersonom.

I ovaj mu nije mogao ništa da kaže, osim onoga što je Šort već izvukao od Bramasa.

Gorostas tresnu svojom snažnom pesnicom o pult, tako da drvo zaškripa.

— Kladim se da je Vajat Erp odmah seo u sedlo i krenuo ovamo. Čovek bi morao te lupeže da zgnječi prstima.

— Pa zar ne verujete da je maršal, posle moje depeše, ipak oduštao od puta? — upita Džeferson.

— Dragi prijatelju — reče džin — između prve i druge depeše proteklo je sedam časova. Najverovatnije da drugu nije ni dobio. Koliko ga ja poznajem, on nije oklevao i smesta je seo u sedlo. Želeo bih samo da znam kakva vraška stvar stoji iza ove priče.

*
**

Kada se iznad malog grada Rubija u pokrajini Santa Kruz počeo da spušta suton, prilazila su sa jugozapada ulazu u grad dva jahača.

Jedan od njih bio je čovek visokog rasta, sa široko razvijenim ramenima i uskim bedrima. Nosio je sivu pamučnu košulju, kratak crni bolero prsluk i uzane crne pantalo-

ne. Širok opasač, napunjen municijom, pridržavao je na oba bedra po jedan teški revolver kalibra četrdeset i pet.

Lice mu je bilo markantno, muževno, lepo oblikovano, opaljeno vetrom, kao kod Teksašanina Luka Šorta, sa jednim parom tamnomrkih očiju. Kao i Teksašanin, i on je imao gustu smeđu kosu, koja je provirivala ispod šešira. Jahač je sedeo na mrkom riđanu visokih nogu, plemenite rase koju je odmah čovek mogao da uoči, iako nije morao da bude poznavalac konja.

Taj čovek nije bio niko drugi do slavni maršal Vajat Erp!

Pored njega na crnom konju sedeo je čovek, koji se dosta razlikovao od čoveka iz Misurija. Imao je crni šešir, crno odelo, sašiveno po najnovijoj modi, belu naboranu košulju i uz nju uredno privezanu crnu somotsku kravatu. Preko njegovog prsluka, zelenog kao bakarna rđa, opšivenog crnim vezom, visio je tanak zlatni lanac za sat. I on je takođe nosio opasač za oružje od bivolje kože, a u svakoj od futrola, po jedan veliki linkoln-revolver kalibra četrdeset i pet sa poniklovanim metalnim delovima i drškama od slonove kosti. Lice mu je bilo aristokratski oblikovano, otmeno, vrlo energično, bledomrke boje, dok su mu oči ledenoplave boje neobično svetlucale.

Bio je to slavni i čuveni revolveraš i kockar doktor Džon Henri Holidej.

Dva prijatelja vraćala su se sa jednog dugog izviđačkog jahanja.

Pre nekoliko dana Vajat Erp je otkrio jednu vrlo neprijatnu stvar na Horkerovom ranču, koji se nalazio šest milja južno od grada, direktno na granici: rančerov sin običavao je da se tokom večeri sastaje

sa jednom grupom ljudi kod koralu, grupom koja je pripadala bandi „ljudi sa vešalima”. Kid Horker je i sam pripadao ovoj bandi. Za vreme jednog revolverskog okršaja u glavnoj ulici u Rubiju Kid Horker je izgubio život.

Vajat Erp se na Horkerovom ranču predstavio kao kauboj i više dana radio na njemu. Pri tome je saznao da je Kid jahao jednu belu kobilu, kobilu kakvu je obično jahao veliki vođa bande „ljudi sa vešalima”!

Međutim, Dok Holidej, koji je imao prilike da se u poslednjem trenutku umeša u revolverski okršaj, mogao je da obavesti maršala da veliki vođa tu nije mogao da bude. Vođa tajnog saveza nalazio se u to vreme u Tombstonu.

Šta bi to, međutim, trebalo da znači? Nije li to značilo da je izvestan broj manjih pomoćnika vođe prisvojilo sebi način ponašanja svog vođe?

Ili, možda je vođa bande tu čitavu stvar smislio kao način prevare, kako bi maršala vukao za nos? Nije bilo ni isključeno da je on naredio svojim pomoćnicima na različitim mestima da pribave bele konje i na taj način svog krvnog neprijatelja naveo na pogrešan trag.

Kada su prijatelji došli do Vaterlandove štale za iznamljivanje i zamenu konja, gde su imali i obezbeđen stan, dođe sin poštara i predaše maršalu jednu depešu.

Vajat je brzo pročitao i dade je Doku, koji taman što je sjahao.

Ne rekavši ništa, kockar pogleda u tekst. Zatim uze svoj zlatni etui iz unutrašnjeg džepa svoje jakne, izvadi jednu cigaretu iz njega i o nož na palcu upali šibicu.

Kada vrati maršalu savijeni papir, reče:

— Zar vam nisam rekao, maršale, da imate najzanimljiviji posao, koji čovek može da ima. Ne može nikada da vam bude dosadno. Ne bih se to me čudio kada jednom — verovatno pedeset godina nakon moje smrti — legnete u mrtvački sanduk, a tada ipak neko dotrči, kako bi vas molio za pomoć protivu nekog bandita.

Maršal gurnu depešu u džep.

Holidej je pušio čuteći i studirao mračno lice čoveka iz Misurija.

Tek nakon duže pauze kockar upita:

— Šta ćete da radite?

— Jašiću.

Maršal uze potrebne stvari iz stana, kao i hranu za put i pope se opet u sedlo.

Dok Holidej je takođe uzjahao konja.

Međutim, Vajat zavrte glavom.

— Ne, Dok, ne možemo obojica da jašimo. Jedan mora ovde da ostanje.

— U redu, onda ja jašim za Tombston.

Dok Holidej nije to rekao, kako bi se vratio svom zelenom kockarskom stolu u Kristal palasu, već zbog toga što je želeo da se prijatelj malo odmori. Ipak mu je bilo poznato da je maršal poslednjih nedelja imao teške napore za sobom.

Međutim, Vajat opet zavrte glavom.

— Ne, Dok, budite ljubazni i ostanite ovde. Imam osećaj da nešto nije u redu.

— Čudnovato — odgovori kockar. — Isti osećaj imam i ja takođe i to baš zbog te cedulje.

Deset minuta kasnije maršal se već nalazio na putu. Rubi je bio za njim. Jahao je u zapadnom pravcu prema Tombstonu, koji je bio udaljen preko sedamdeset milja odatle.

Varka „ljudi sa vešalima” je us-

pela. Maršal je, doduše, imao osećaj da je depeša mogla da bude varka, ali ipak nije mogao da se osloni samo na svoj osećaj i da na moguću opasnost, koja je pretila Tombstonu, ne obrati pažnju.

*
*

Kockar se nasloni na naprsu kapiju i pogleda niz tamnu ulicu kojom je maršal odjahao.

Kada se okrete, ugleda starog vlasnika štale za iznajmljivanje kako stoji na kućnim vratima.

— Večera će odmah biti, maršale — viknu stari u uverenju da se i Vajat Erp još uvek nalazi u dvorištu.

Kockar mu pride i objasni sve.

— Tako, znači on je otputovao? — reče stari.

— Na žalost, nije mogao da se sa vama oprosti, mister Vaterland, jer niste bili kod kuće. A mi nismo hteli da rizikujemo da neko primeti da nisam odjahao sa njim.

— To, dakle, ne sme niko da zna?

— Ne — reče kockar. — Ni u kom slučaju.

— I vama se isto tako ne dopada sadržina depeše?

Holidej podiže ramena, pa ih spusti.

— Ne znam. Vajat Erp je hteo u svakom slučaju sam da jaši.

*
*

Oko devet sati i Dok Holidej izađe iz Vaterlandove štale za iznajmljivanje. Vodio je malo za sobom ulicom svog vranca, a zatim se pope u sedlo i izjaha iz grada. Cilj mu je bio Horkerov ranč, šest milja južno od Rubija na meksikanskoj granici.

U toku proteklih noći više puta je

ovde bio sa maršalom i posmatrao ranč.

Međutim, bilo je sve mirno.

Vest o smrti rančerovog sina delovala je na ljude na imanju tako da su zanemili. Iako niko nije mogao da podnosi surovog Kida Horkera, od koga je i sam rančer digao ruke, ipak je njegova iznenadna smrt sve ljude na imanju zaprepastila.

Holidej je jahao oko imanja, približavajući mu se sa južne strane. Kada se približi na jedno pola milje, priveza svog konja za jedan žbun tekarile i pođe lagano napred.

To što je naumio, nije bilo baš tako bezazleno, jer je mesec, koji se beše pojavio, obasjavao svojom bleđomlečnom svetlošću čitavu okolinu.

Dok Holidej nije ovamo došao sa određenom namerom. Hteo je samo ono što je i poslednjih noći sa maršalom činio: da posmatra ranč. A danas će imati malo više sreće, nego što je imao sa maršalom!

U velikom luku približi se sa zapadne strane velikom koralu, kome je mogao da se prišunja kroz više različitog žbunja, kojim je bio prekriven, a da ga niko ne primeti.

Beše se približio na oko trideset jardi od ograde, kada odjednom začu glasove više ljudi, koji mora da su dolazili sa severne strane.

Odmah se saže ka zemlji i prišunja ogradi.

Bilo je kasno da se popne na krov kola ili da dospe do krova od štale, jer bi se na taj način izložio opasnosti da ga primete pri svetloj mesečini. Iz tog razloga uvuče se u tamu ispod krova jednih planinskih kola sa visokim točkovima, snažnim, ali lako pokretljivim, koja su služila za lakše terete i bila često korišćena od strane farmera i rančera na zapadu za putovanja od više stotina milja.

Pred njim u dva pregrađena korala stajalo je možda petnaest konja.

Beli konj opet nije bio u koralu, kao što je to bio slučaj i proteklih noći. Možda ga se rančer i oslobodio nakon smrti svog sina.

Kako je to i ranije napomenuto, beli konji su u južnim državama bili naročito retki i pored toga, iz do sada još neobjašnjivih razloga, ne baš tako omiljeni. Mađa je bela kobila Kida Horkersa bila vrlo plemenita životinja, kockar je tako shvatio da ju je stari Horker, nakon smrti svog sina, odmah prodao.

Glasovi, koje je Džordžijanac maločas čuo, bili su sada već zamukli. Ali, sada su se mogli jasno da raspoznaju koraci.

Džordžijanac je maločas verovao da se radilo o tri ili četiri čoveka, međutim, na njegovo zaprepašćenje je ustanovio sada da su preko kod ograde bila dvanaestorica!

Oni, doduše, nisu nosili kapuljače, ali kako je Holidej pri svetlosti meleca mogao jasno da razazna, donja polovina njihovih lica im je bila prekrivena maramama.

„Ljudi sa vešalima”!

Jedan od njih podiže ogradu i ostali izvedoše svoje konje napolje.

Trinaest konja!

Jedan od skitnica beše se tako približio mestu za ostavljanje kola, da ga je Dok Holidej mogao da doirne ispruženom rukom.

Kockaru odjednom nešto pade na um.

On podiže revolver i tresnu njegovom cevi bandita po šeširu.

Čovek ispusti neki nerazumljivi krik i pade. Holidej ga dohvati.

Šum, koji je tom prilikom nastao, ostali nisu mogli da čuju, pošto su u međuvremenu iznosili iz štale ulare i sedla.

Holidej povuče čoveka iza planinskih kola, zaveza mu ruke na leđa, umota mu takođe i noge, stavi jednu krpu u usta i pričvrsti ga za ogradu.

Zatim izvadi iz džepa jednu sivu maramu, koju je pre izvesnog vremena zaplenio od jednog „čoveka sa vešalima”, priveza je preko lica, povuče šešir duboko na čelo, podiže okovratnik od kaputa, kako mu se ne bi primetila bela košulja i uzjaši jednog konja, kako bi sa ostalima izjahao iz korala.

Na njegovo zaprepašćenje banda krenu ka jugu u pravcu planinskog potoka.

Naime, ukoliko bi se držali tog pravca, prošli bi sasvim blizu žbuna iza koga je ostavio svog konja, tako da je postojala opasnost da njegov konj bude otkriven.

Međutim, „sivolikima” je očigledno gorelo pod nogama i oni poleteše napred, ne primetivši konja iza retkog žbuna.

Holidej, koji je jahao poslednji, iskoristi priliku da zameni konje. Priveza dorata, koga je do tada jahao, za jedan koren od žbuna i pope se u sedlo svog vranca i brzo se priključi bandi. Od brzine njegovog konja mogao je da mu ovisi život i ne bi bilo prvi put da ga konj spase.

Međutim, u ovoj noći biće drugojačije, sasvim drugojačije.

Siva kolona jurila je ka vodi planinskog potoka koji je žuborio prskajući i pređe konjima preko na strmu obalu.

Sada su se nalazili u Meksiku.

U oštrom galopu krenuše ka jugu. Nakon kratkog vremena primeti Džordžijanac u svetlosti mesečine kako svetlucaju površine voda, o kojima mu je maršal pričao.

Banda je opet išla u pravcu jezera — kao u onoj noći, kada je mar-

šal sledio — ka malom naselju u kome je Vajat Erp skoro pre nedelju dana oborio Kida Horkera sa konja i savladao.

Banda nestade u istom dvorištu u kojem je bila one noći.

Holidej se držao začelja kolone i duboko natučeni šešir pokrivaio mu je lice, tako da je bilo u tami.

Jahači zastadoše nemo u širokom prednjem delu dvodišta, čekajući izgleda nekoga.

Nije proteklo na četvrt sata, kada neko spolja zalupa na vrata.

Jedan od „sivolikih” otvori.

Napolju je bio jahač — koji je sedeo na belom konju! Na glavi je imao kapuljaču. Kada je podigao desnu ruku, ljudi odmah skidoše šešire, smotaše ih i gurnuše u tašne na sedlu, izvukoše maske u obliku kapuljače i natukoše sebi na glavu.

Kakva sreća za Džordžijanca da je i on imao jednu takvu masku!

Kada su stavili maske na glavu, čovek na belom konju podiže opet ruku i naredi ostalima da ga slede.

Ko je bio taj čovek? U onoj noći, kada je maršal bio ovdé, Kid Horker je sedeo na belom konju. I evo, opet predvodio je bandu jedan jahač na belom konju u ovom malom meksikanskom naselju!

Izašli su iz dvorišta i krenuli duž južne obale jezera ka zapadu, dok nisu posle sedam ili osam milja, kod jednog polja sa visokim kaktusima, opet prešli na američku stranu.

Banda je sada jahala u brzom galopu od granice ka istoku i posle daljih tri milje zastade ispred jednog malog mesta, koje kockar nije poznavao. Bilo je to sićušno naselje Norbi, varošica, koju je pre dve ili tri godine osnovao jedan irski iseljenik i u međuvremenu porasla na dvanaest kuća.

Banditi se zaustaviše usred naselja i skočiše iz sedla.

Odmah potom, na nemu vođinu zapovest otvori jedan od ljudi kapiju jednog dvorišta i izvuče napolje nekakve nogare, u kojima čovek iz Džordžije prepoznađe odmah jedna vešala. Neprijatno postolje bilo je ogromnom brzinom postavljeno pred jednom velikom kućom. Bilo je to potpuno bešumno učinjeno.

Kada su vešala bila postavljena, čovek, koji je sedeo na belom konju, sjaši i uđe u dvorište.

Pošto niko od ljudi nije krenuo za njim, čovek bez živaca iz Džordžije odluči da ga prati.

Naravno da to nije mogao javno da učini i da isto tako krene kroz kapiju, već otrča oko kuće, kako bi ušao sa stražnje strane u dvorište.

Međutim, bilo je to teže nego što je pretpostavljao. Dvorište je sa zadnje strane bilo ograđeno ogradom visokom više jardi, tako da je bilo nemoguće da se preskoči. Isto tako nije bilo nigde nijednih manjih vrata.

Holidej brzim pogledom osmotri zadnji deo kuće. Na njemu se dođuše, nalazio poluvisoko jedan prozor, koji takođe nije mogao da dohvati u jednom skoku.

Međutim, oštro kockarevo oko ipak primeti pored zida susedne kuće jedne visoke merdevine. Otrča preko, donese i prisloni ih pažljivo na kuću.

Već posle nekoliko prečaga primeći da su lestvice stare i trule. Podizao se više na grede, nego što je koristio prečage. Konačno mu pođe za rukom da dospe do prozora, gurnu ispod njega svoj krivi nož i pažljivo podiže.

Unutra u kući izgledalo je sve mirno.

Holidej pređe preko prozora i na-

de se u jednoj mračnoj prostoriji.

U tom trenutku začu jedan šum u sobi pored ove i vrata se naglo otvoriše.

Pri slaboj svetlosti jedne male kerozinske lampe primeti nekog crnca od svojih pedesetak godina, koji je tu stajao široko otvorenih očiju i lica iskrivljenog od straha, ukočeno gledajući u nekoga, koga Džordžijanac nije mogao da vidi.

Holidej munjevito poleté i povuče vrata, jer se bojao da „čovek sa vešalima“, koji je maločas ušao u dvorište, ne napadne crnca.

Kasno! Jedan nož prolete prostorijom i zabi se snažno u grudi crnca, tako da se ovaj zatetura dva koraka unazad.

Crni čovek je očajnički pokušavao svojim tamnim rukama da iščupa svetlu dršku noža iz svojih grudi, međutim, krkljajući se sruši i ostade da leži zgrčeno i nepokretno na podu.

Zločin! Čist zločin!

Holidej brzo krenu malo napred. Ali, u tom trenutku neko ga snažno tresnu u glavu i on bez reči pade prema vratima.

Kada je ponovo došao k sebi, ugleda pred sobom jednu tamnoputu devojkicu da stoji i drži velika kovačka klješta obema rukama. Mogla je da ima jedva sedamnaest godina i oči su joj bile tako raširene da se videla belina dužice u njima.

— Ne mičite se — procedi muklo.

— Ubiću vas! Ubiću vas, kao što su vaši prijatelji ubili mog oca!

Dok Holidej se uspravi i dohvati za potiljak. Pažljivo opipa dugu, kao prst debelu čvorugu, koja ga je strahovito pritiskivala u glavi.

— Ne mrdajte vašim rukama više! I ne tražite vaše revolvere! Ja sam vam ih oduzela. Leže na stolu.

Kockar slobodno krenu napred.

— Dobro da si to rekla, devojkicu. Crnkinja se užasnuto povuče nekoliko koraka nazad.

Holidej uze svoja oružja i gurnu ih u futrolu.

— Gde je čovek, koji je ubio tvog oca?

— Ne znam. To biste vi morali bolje da znate — zajeca devojkicu, a teška klješta joj ispadoše na pod.

Plačući, devojkicu kleknu pored nepokretnog crnčevog tela.

Holidej izađe kroz vrata u hodnik, koji je bio osvetljen crvenim plamenom vatre.

Brzim koracima ode do prozora. Tamo ugleda, još pre nego što je i došao do niše, kako dole pred kućom stoje vešala, koja su gorela.

Jahači su iščezli.

Holidej se vrati, pogleda u sobu u kojoj je devojkicu bila nagnuta još uvek iznad umrlog i plakala, a zatim se okrete. Ovde ipak nije mogao ništa da pomogne.

Pažljivo siđe u dvorište i pogleda oko sebe. Banditi zaista behu iščezli.

I njegovog su konja uzeli sa sobom.

Ode do pojila za konje i ohladi glavu koja ga je bolela.

Kada se uspravi i otrese vodu, mislio je da ne vidi dobro. Preko na uglu sledeće kuće, čija je fasada bila belo okrečena, ugleda crnu glavu svog konja. Pođe nekoliko koraka napred i lagano zviznu.

Verna životinja dokasa.

Holidej se odmah pope u sedlo, izvadi svoj šešir iz tašne na sedlu, stavi ga na glavu i odjuri.

Svetli odsjaj vatre, koji je dopirao do ulice, od vešala koja su gorela, osvetli ga avetinjskom svetlošću.

U tom trenutku — tek što je prošao sedam ili osam jardi iza vešala — odjeknu metak preko ulice. Bio

je to praskavi pucanj metka napunjenog sačmom.

Holidej oseti u leđima udarac, koji se zari u njegovo telo kao usijano gvožđe.

Ali on je jahao i dalje.

Kada je prošao naselje, skrenu ka severozapadu u veliku savanu i stade, opipavši mesto gde je bio pogoden.

Sitno olovno zrno pogodilo ga je u gornju levu stranu ramena.

On skide jaknu — i malo zrno ispađe napolje. Stavi svoju svetnobelu maramicu između rane i košulje i produži da jaše.

Kao što je već bezbroj puta to već radio sa maršalom, potraži tragove, pri čemu je napravio jedan veliki polukrug oko naselja.

Već posle deset minuta primeti taman trag u svetlom pesku ispred sebe.

Vodio je ka severozapadu.

Tek što je prešao tri milje, kad odjednom zaustavi svog konja.

Na severu se primećivao uzani, crveni trag od vatre prema nebu.

To nije goreo niti neki grad, niti ranč, već su opet bila vešala u plamenu!

Džordžijanac je to znao i ne pogledavši.

Obode svog konja mamuzama i polete opuštenih dizgina u tom pravcu preko savane u noći.

Bilo je kao što je i pretpostavljao. U malom gradu Savanahu, ispred jedne dugačke, belo okrečene građevine, stajala su opet jedna vešala, koja su pucketajući gorela.

Holidej primeti da je trag bande vodip jednom sporednom ulicom iz grada. Krenuo je pažljivo tuda. Kada je prošao naselje, primeti kao nekakvu crnu traku po zemlji tragove koji su vodili dalje prema severozapadu.

Posle jedne i po milje primeti kolonu ispred sebe. Sada je i kockar znao kuda su nameravali „ljudi sa vešalima”: išli su ka Overlandovom putu, koji je vodio za Takson.

Naselje Amado, koje se nalazilo nešto odvojeno od puta, već su prošli, krećući se pravcem zapadno od farme Kontinental, kako bi jahali ivicom grada Tvin Bejts.

Sledeće milje prelazili su „ljudi sa vešalima” kao nekakav vihor. U brzom galopu leteli su preko ravne savane. Kod San Ksaviera zastadoše i napraviše jedan krug, kome kockar nije mogao da se približi, a da ne bude otkriven.

Nije primetio da su stali oko jedne dugačke zgrade, stare stanice za iznajmljivanje i zamenu konja San Ksavier.

Ali, ono što je dobro primetio, bio je pamen, koji brzo buknu ispod jednih zapaljenih vešala.

Jahači ponovo krenuše, skrenuvši naglo prema severozapadu.

Tačno severozapadno odavde nalazio se veliki Robleov ranč. (I danas se može da vidi na dobrim geografskim kartama. Mnogobrojni kauboji, koji su u toku tri četvrt veka ovde radili, izgradili su barake i kuće oko ranča, koje danas čine jedan mali grad.)

„Ljudi sa vešalima” krenuli su pravcem, koji je morao tačno da izađe na Robleov ranč. Dok Holidej je poznavao ranč, pošto je više puta prolazio tuda sa Vajatom Erpom. Nalazio se pored jednog planinskog potoka, koji je prolazio od jugozapada prema severoistoku, sredinom savane.

Za Džordžijanca nije bilo velikog izgleda da stigne na ranč pre bandita, pošto je morao da opiše čitav polukrug, kako ga kolona ne bi pri-

metila. I, pošto je i kolona jahača jahala napornim galopom, morao je Dok Holidej da izvuče svu brzinu iz svog konja iz indijanske škole, kako bi mogao da prevale što veći put.

Crni konj grabio je u velikim skokovima napred, iza jednog lanca brežuljaka, izduživši se, pognut duboko nad zemljom.

Dok Holidej se uzdigao na uženigije, kako bi vrancu olakšao teret, nagnuo se napred i opustio dizgine, kako životinju ne bi ni na kakav način omeo u njenom trku.

Kada je, posle čitave večnosti, primetio u jednoj udolini pred sobom ranč, stade i pogleda prema severu.

Nije moglo ništa da se primeti.

Pažljivo je osluškivao u noći.

Tišina!

Prokletstvo! Nije li banda već stigla na ranč?

Podiže opet dizgine, u malom polukrugu krenuo oko udoline i krenu sa zapadne strane ka velikom ambaru, koji je često puta još iz daljine primećivao, kada je ovuda jahao sa maršalom.

Holidej sjaši sa konja, povede ga sa sobom i ostavi pored tamnog ambara da stoji i pređe preko jednog kraja dvorišta. Hteo je da krene pored štale ka kući za stanovanje, kada odjednom ugleda jednu priliku pred sobom, koja podiže nekakav predmet, kako bi ga tresnula sa njim.

Međutim, kockar se munjevitim skokom skloni u stranu — naletivši na udar jednog drugog čoveka, koji opali na njega iz puške.

Holidej polete unazad, pade na desno koleno, ali u podsvesti istrže oba revolvera i zape još i okidače.

— Taj prokleti bandit — prodera se čovek koji je stajao pred njim.

Holidej polako dođe k sebi. Primeti prema belo okrećenom zidu

štale grubu priliku jednog ogromnog čoveka, koga nije primetio kod „ljudi sa vešalima”. U to bi mogao da se zakune.

Teško prevale preko jezika:

— „Ljudi sa vešalima”! Dolaze „ljudi sa vešalima”!

Čovek ispred štale podiže ruku, kako bi nekog upozorio, koji je očigledno bio iza Holideja.

Kockar se instinktivno okrete — ali kasno. Jedno laso uže prolete i obuhvati ga iznad gornjeg dela tela i naglo obori.

Dok Holidej je još uvek držao revolvere u rukama.

Skoči na noge, stade teturajući se i sam povuče laso.

Čovek na drugoj strani izgubi ravnotežu i posrnu napred. Međutim, priskočiše i ostali sa druge strane. Kockar se ponovo sruši u prašinu dvorišta na ranču.

Još uvek je držao revolver u rukama. Prevrnuo se na leđa, pošto nije mogao da dopusti da ga vuku po stomaku prema kući.

— Brzo, oduzmite mu revolver! — prodera se gorila.

Padoše preko njega. Ali, nije im bilo baš lako pre nego što su čoveku iz Džordžije oduzeli oružje.

— Zbog čega samo pas nije pucao? — reče jedan od ljudi. Ostali ga zgrabiše i odvukoše do kuće.

Dok Holidej tada primeti da su to bili kauboji, koji su ga opkolili. Sedmorica ljudi. Jedan je čuvao stražu pred vratima.

— Izgleda da je stvarno sam — reče jedan.

Holidej je ležao na zemlji, a ispred njega je stajao herkulovski građen kauboj, čiji je udarac uspeo da izbegne maločas pred štalom.

— Ko si ti?

Kockar oseti bljutav ukus na je-

ziku, koja mu prostruja sa čela, pre ko očiju, do obraza.

— Zovem se Holidej — procedi kroz zube.

— Holidej? Lepo ime.

Dva kauboja ga podigoše i postavše na noge.

— Pogledajte samo elegantno odeo, koje lupež nosi! — podrugljivo rekoše.

Holidej primeti samog sebe u jednom velikom ogledalu, koje je bilo pričvršćeno na jednom ormanu. Izgledao je bedno! Sav od žute prašine, umazan krvlju, isprljan i pun ogrebotina.

— Dolaze „ljudi sa vešalima!” — promuklo su izlazile reči iz njegovog grla.

Kauboji ga pogledaše čuteći.

Na kraju reče tip veliki kao gorila:

— Šta je to rekao lupež?

Jedan zdepasti kauboj priđe zarobljeniku i raspali mu šamar.

Dvadesetsedmogodišnji Džozef Karđanovič osetio je na svojoj koži da i jednog svezanog Doka Holideja ne može nekažnjeno da bije. Kockar podiže zavezane ruke i udari čoveka munjevito u jagodicu.

Teško pogođen, kauboj se otetura.

Gorostas tada izvuče jedan bič od bivolje kože ispod opasača i podiže.

Holidej ga pogleda očima koje su sevale.

— Idiote! Možda bi mogli da razmislite o tome zbog čega vas maločas nisam ubio!

Ruka sa bičem zastade. Ogromni kauboj pogleda ostale.

— Da, u pravu je, bojs, zbog čega me u stvari nije ubio? Imao je revolvere u rukama.

— Možda ne ume da puca — podsmehnu se jedan od ljudi.

Džordžijanac istupi korak napred.

— Vi ste predradnik?

Gorila klimnu glavom.

— Onda vam kažem po poslednji put: „Ljudi sa vešalima” dolaze!

— „Ljudi sa vešalima”? Šta se to nas tiče?

— Ne znam. Sledim ih još od Horkerovog ranča. Jahali su prvo preko granice, zatim nazad, u malom naselju Norbi ubili su jednog crnca. Na kraju, bili su u San Ksavieru, gde su ostavili za sobom zapaljena vešala pred stanicom za zamenu konja. Zatim sam video da su krenuli na zapad. Pretpostavljam da hoće da dođu ovamo.

Jedan od kauboja ispusti zvižduk kroz zube. Bio je to mali, krivonogi momak sa grguravom crvenom kosom i pegavim licem. Skide svoj pocepani mekani šešir, baci ga na zemlju i pritisnu desnom nogom.

— Neka me nosi đavo! Juče sam video tu krivu stvar pozadi iza kuhinje.

Kauboji pogledaše zbunjeno kuvara Džimija Lundgrina.

— Šta si video? — naglo upita predradnik.

— Ta prokleta vešala!

— Vešala?! — pređe zgranuto preko više usana.

— Da, vešala. Međutim, pošto vi uvek govorite da postavljam glupa pitanja, to ovoga puta nisam pitao.

Teri Ovens, predradnik, iskrivi glavu.

— Da nisi možda poludeo?

— Trenutak — reče jedan čovek od svojih šezdeset godina, sede brade, proguravši se napred. — Čekaj, predradniče, pusti me da pitam Džimija.

Bilo je očigledno da je stari kau-

boj uživao poštovanje među njima, jer mu predradnik dozvoli.

— Slušaj, Džim, kakva su to vešala o kojima govoriš?

Crvenokosi razvuče lice.

— Ne znam. Nalazi se pozadi kuhinje. Đavo će ga znati, pomislio sam, čemu to postolje može da služi. Izgledalo mi je strašno smešno.

Sedobradi Emerik Karman okrete glavu.

— Ljudi, idite na svoja mesta. To je loš znak! Znam da „ljudi sa vešalima” podižu vešala svuda gde imaju neprijatelja. Zapale ih tek onda pošto je neprijatelj likvidiran.

Jedan od kauboja, koji su stajali pored Doka Holideja, odjednom preblede.

— Moj otac — pređe preko njegovih usana.

Kauboji pogledaše mladog momka zaprepašćeno.

— Šta je bilo? Pa, govori, Frede, šta je bilo?

Mladi Fred Robles, koji je po želji svog oca morao da živi zajedno sa kaubojima, povuče se korak unazad.

— Da, onaj put, pre dva meseca u Taksonu.

Ljudi su smeteno stajali tu, posmatrajući jedan drugog.

Dok Holidej se okrenuo predradniku.

— Šta još čekate? Rasporedite ljude! Lupeži mogu svakog časa da se pojave.

Kasno!

U tom trenutku zapraštaše puške po dvorištu. Prozorska okna se razbiše. Negde je kriknula jedna žena. Lavež pasa ispuni dvorište. I meci počеше da odjekuju i na prednjoj strani sa prozora zgrade za spavanje kauboja.

Teri Ovens, kauboj nalik na go-

rilu, saže se jauknuvši i sruši prema stolu.

— Pogođen sam! — urliknu. — Pogođen!

Metak ga beše okrznuo po čelu.

Holidej dopuza do njege, pošto su svi ostali poleteli ka svom oružju i pruži mu ruke.

— Nadzorniče, rasecite mi veze na rukama.

— To bi ti odgovaralo — proste nja ranjeni. — Ti pripadaš bandi, ti sa špijun!

Zamahnu pesnicom, ali promaši kockarevu glavu, jer se ovaj sklonio u stranu.

Holidej tada prepreči put sedokosom Karmanu, koji beše taman hteo da poleti sa puškom na jedan prozor sa zadnje strane.

— Hej, kauboju, oslobodi mi ruke! Mogu da vam pomognem!

Stari ga pogleda i zatrese glavom.

— Ne, ne mogu. Predradnik nije dozvolio.

— Vi ste ludi, čoveče! Presecite mi veze. I vratite mi moje revolvere.

— Nema ništa!

Meci su ponovo zapraštali prema prozoru.

— Ljudi, u zaklon! — viknu ranjeni predradnik.

U bespomoćnom besu Holidej se odvuče ispod jednog kreveta.

Neizrecivo zaprepašćen ukočeno pogleda u jednog momka, lica iskrivljenog od straha, koji se ovde očigledno isto tako pokušao da sakrije, mada je svoje ruke i noge mogao korisnije da upotrebi.

— Šta radiš tu, prokleta kuka-vico? — prosikta kockar na njega.

Čovek tada zamahnu nogom i htede vezanog čoveka da udari u stomak.

Međutim, Holidej je bio brži od njega. Munjevito skupi kolena skoro do brade i naglo ga tresnu, tako da ovaj odlete ispod kreveta.

Tada ga ugleda ranjeni predradnik, koji je čučao pored stola i taman punio jednu pušku sa mecima sa olovnom sačmom.

— Tede, prokleta svinjo, šta tražiš tu?

Ovens se podiže. Ali u tom trenutku odjeknu metak, koji je uleteo kroz poluotvorena vrata.

Predradnik Teri Ovens bio je smrtno pogođen.

Napolju se i dalje pucalo. Meci su neprestano praštali kao udarci štapom o zid i o vrata.

U dvorištu su se čuli glasovi, ženski glasovi.

Holidej je očajnički pokušavao da istruže svoje veze o oštru ivicu kreveta.

Ali, kauboji su ga vezali jakim kožnim kaišem, koji se nisu mogli tako lako prestrugati.

Napolju je postalo mirnije. Samo povremeno bi odjeknuo poneki pucanj o zid kuće za smeštaj kauboj.

— Napred ka rančerovoj kući! Imaju nameru da ubiju rančera! — zaurla stari Karman.

Međutim, kada je jedan od kauboj hteo da otvori vrata, čitava salva metaka dolete, tako da je starog kauboj samo čudo spaslo.

— Morate na svaki način da pokušate da priđete rančerovoj kući! — viknu Dok Holidej, ne prestajući sa naporom da se oslobodi svojih veza.

— Gde se krije momak! — neko se prodera.

Napolju opet odjeknuše pucnji.

Zatim se začu jedan krik u dvorištu.

Potom se sve utiša za trenutak.

Fred Robles, rančerov sin, čitavo

vreme je drhteći stajao iza vrata, sa dva revolvera u rukama.

Tada naglo otvori vrata.

— Kuda ćeš? — prodera se stari za njim.

— Moram do svog oca!

— Ne izlazi tuda napolje! — viknu Holidej.

Ali, bilo je kasno! Fred Robles tek što je napravio dva koraka u dvorištu, kada ga dočeka prava zločinačka kanonada metaka i on se sruši.

U spavaonici vladala je ledena tišina.

Isto tako i napolju je prestala pucnjava.

A, tada se odjednom pojavi crveni bljesak plamena u rančerovom dvorištu.

Holidej spusti ruke. Mogao je da kroz vrata, koja su bila poluotvorena, vidi sa svog mesta blještavu svetlost buktinje.

Znao je da je sada bilo kasno. Gordon Robles, rančer, bio je ubijen. „Ljudi sa vešalima” zapalili su svoj znak i crveni plamen se dizao iznad Roblesovog imanja.

Međutim, „ljudi sa vešalima” se nisu još uvek povukli.

Dok Holidej, kome je konačno pošlo za rukom da jedan od kaiševa toliko istruže, da je postao labav i da mu oslobodi levi ručni zglob, čuo je kako se neko šunja ka spavaonici.

— Oni su još tu, ljudi — prošišta.

— Prokletstvo! — zakrešta Ted Higo. — Bandit leži tamo pod krevetom. Ubijte psa!

Holidej je uspeo sada da oslobodi i drugu ruku, svuče i veze sa nogu, izvuče se ispod kreveta i otpuza do prvog poljskog ležaja. Tek što je tu dospeo, kada više metaka odjeknu ispod kreveta.

— Idiote! — viknu sedokosi čovek, koji je stajao napred iza vrata i ukočeno gledao u dvorište. — Zar moraš tvojom pucnjavom da nas odaš?

U spavaonici posle prvih pucnjeva svetlost je bila ugašena. Holidej je ipak bio u mogućnosti da prepozna siluetu čoveka naspram plamena, koje je još uvek dopirao kroz poluotvorena vrata.

Napolju iza kuće čuli su se koraci „ljudi sa vešalima”. Šta su banditi još nameravali? Rančera su sigurno već ubili, inače vešala ne bi bila zapaljena, što je bio njihov znak pobeđe.

Holidej primeti napred da na ivici stola leže njegovi revolveri čije su drške bile obložene slonovačom.

Mogao je sada da pokuša da kroz jedan mali prozor izađe na zadnju stranu kuće za smeštaj kauboja, ali ni po koju cenu ne bi ostavio svoja dva šestometna revolvera.

Ali, kako da dođe do njih? Ukoliko bi napustio svoje mesto na poljskom krevetu i prišao stolu, morao je sa tim da računa, da će ga i pored mraka, neko od kauboja da primeti i da ga ubije.

Tada odjednom primeti pored sebe jednu skraćenu lovačku pušku, uze je i proveri da li je napunjena.

Patrona sa olovnom sačmom bila je u cevi.

Holidej se pomeri sa poljskog kreveta i odšunja uz sam zid do najdaljeg ugla spavaonice.

Sada je video sve ljude, koji su čučali pored stola na podu, ispod prozora prema dvorištu i napred pored ormana.

On podiže pušku i stavi je na kraj dugačkog stola. Sam se saže i zakloni iza velike grede od stola.

Tada su svi čuli kako zape oroz na pušci.

— Kauboji, u ruci držim pušku i ona je napunjena. Ako sada povučem okidač, rasprsnuće se nekoliko unci nabijenog olova kroz prozoriju i od toga će sigurno svako da dobije svoj deo. Obećavam vam da se neću ustručavati, da povučem okidač, ukoliko se konačno ne urazumite.

Za trenutak zavladała je tišina u sobi za smeštaj kauboja. Zatim progundā jedan zdepasti kauboj, koji je čučao napred ispod prozora:

— Prokletstvo, pas još uvek živi.

— Šta hoćete? — viknu stari kauboj sa vrata.

— Smaknite već jednom tog psa! — zaurla čovek na prozoru. Bio je to onaj isti, koji je maločas pucao ispod kreveta.

Sedokosi čovek pored vrata ga opomenu:

— Sada imaš da držiš jezik za zube, Frenk. Čovek ima pušku u ruci i ukoliko pritisne okidač, može da se desi da niko od nas ne bude pošteđen!

— Ti si napunio tur od straha, Emerik! — podsmehnu se zdepasti.

Stari pored vrata procedi jednu psovku kroz zube.

— Prokleti idiote! Zar nije dovoljno zlo to što napolju banditi čine svoja zlodela? Zar moramo mi ovde unutra jedan drugom još da dođemo glave? Ko ste vi, čoveče? — upita on kockara.

— Vi znate moje ime, već sam vam ga rekao. Ja sam Dok Holidej.

— Dok Holidej?! — začu se sa usana pola tuceta ljudi.

Tada odjednom nastade žamor. Kockar ga nadjača svojim glasom:

— Uzmite se konačno u pamet,

ljudi. „Ljudi sa vešalima” su još u dvorištu! Oni mora negde nešto da traže.

— Prokletstvo! — progunda stari, koji se nalazio napred pored vrata. — Ukoliko ste vi zaista Dok Holidej, onda ste to ipak mogli da nam kažete!

Prezriv osmeh pređe preko kockarevih usana i on promuklim glasom odgovori:

— Za to ste mi zaista do sada pružili priliku! Pored toga, rekao sam vam i kako se zovem. Sada to, međutim, nije važno. Mi smo opkoljeni od strane „ljudi sa vešalima”!

— Koliko bi ljudi moglo da bude? — upita Karman.

— Najviše pet, šest momaka, — promumla hvalisavi momak pored prozora.

— Ima dvanaest ljudi — reče Dok Holidej odsečnim glasom.

— Nemojte da dopustite da vas stranac izblefira! On je isto toliko Holidej, koliko sam i ja Vajat Erp.

Dok Holidej se tada uspravi, zadržavši i dalje pušku u ruci, ode do stola, gde su mu se nalazili revolveri, uze ih i gurnu u futrole. Zatim ukoči pušku i postavi je sa treskom na sto.

— Dižite se, kauboji!

Momak na prozoru se lagano uspravi i ukočeno pogleda u visoku kockarevu priliku, koja je bila sablasno osvetljena plamenom koji je još uvek podrhtavao.

Kockar Holidej pružao je zaista sada utisak koji je ulivao strah. Lice mu je bilo unakaženo ogrebotinama i tragovima prljavštine. Kosa mu se lepila na čelu. Iz levog ugla ustiju pružala se do brade tamna traka krvi. Drugi trag krvi pružao se kao potamnela crta od čela do leve strane lica.

Ali, njegova bela košulja i dalje se primećivala na crnom odelu i pružala je sliku, koju je nekadašnji konjokradica Frenk Hatavej dobro poznavao. Nikada neće da zaboravi onu noć u teksaškom gradu Ostinu, kada su se prilikom požara gradske većnice i prepada jedne bande konjokradica, odjednom pojavila dva čoveka i pljačkaškoj bandi pružila energičan otpor. Dva jedina čoveka, zadržala su bandu neverovatnom hladnokrvnošću i uspeali da je oteraju. Jedan od tih konjokradica bio je i Frenk Hatavej. A, jedan od ljudi koji je bandu zadržao, zvao se Dok Holidej.

I tada je takođe kockar stajao nasred ulice, pored velikog Vajata Erpa. A iz tame svetlucala je samo njegova bela košulja na grudima, kao i drške njegovih revolvera izrađene od slonove kosti.

Da, taj čovek nije bio niko drugi, do Dok Holidej! I, niko to nije bolje znao nego nekadašnji konjokradica Fred Hatavej.

— U redu, Dok — pređe muklo preko njegovih usana. — Poznajem vas. Već sam vas jednom video. Bojs, to je zaista Dok Holidej.

Stari kauboj u dva brza koraka priđe stolu i stavi svoje ruke na tešku ploču stola.

— Dok, to ste vi zaista? Dok Holidej! Prokletstvo! Onda ćete nam pomoći?

— To sam imao nameru još pre jedno četvrt sata, kauboj — odgovori kockar odsečno. — Samo ste mi vi proketo otežali posao.

— Zaboga! Šta treba da radimo?

— Zatvorite vrata.

Stari ode preko i gurnu vrata.

— Oni su otišli — reče jedan od mlađih kauboja.

— Oni nisu otišli — reče Holidej

ledenim glasom. — Oni traže nešto na ranču.

— Ali, ne čuje se više ništa.

Momak se uspravi i promoli glavu kroz jedan od razbijenih prozora.

U tom trenutku odjeknu jedan metak odmah pored njega u ram od prozora i izbi iz njega parče drveta veliko kao palac.

— Momci prilično teško shvataju, mister — okrete se Holidej sedokosom. — Jeste li vi predradnik?

— Da, ja sam zamenik predradnika.

— Dakle, vi ste sada predradnik. Slušajte pažljivo: „Ljudi sa vešalima” su ubili rančera. A, pošto ranč još nisu napustili, mora da će biti, da još nešto traže.

— Ali, šta? — hteo je stari da zna.

— Od kuda bih ja to mogao da znam? To biste vi morali da znate.

— Pojma nemam. Gazda drži novac u banci gore u Taksonu. Ovde nema žena, ukoliko ne mislimo na staru služavku. Konje su već odavno uzeli. Pojma nemam šta bi mogli još da traže ovde.

— Ukoliko nešto traže, onda je to samo u rančеровој kući — reče Hattavej.

— Ne bih rekao — odgovori Holidej. — Oni se šunjaju ovde oko kuće za smeštaj kauboja i pored susjednih zgrada.

Kockar naglo prekide. Jedna misao mu prostruja kroz glavu. Misao koja je bila toliko neshvatljiva, da nije odmah smeo da je izgovori.

Međutim, ipak se začu mukli glas iz njegovog grla:

— Imate li crnaca ovde na imanju?

— Da, jednog momka, koji održava štale.

— Gde je on?

— Mora da se nalazi preko u prostoriji za smeštaj hrane za stoku, gde je sebi napravio i malu sobu za spavanje. Momci ne žele da spavaju zajedno sa crncem. Vama je ipak poznato kako je to ovde na jugu.

— Tačno — pređe naglo preko kockarevih usana. — U tome su momci jedinstveni sa „ljudima sa vešalima”!

— Šta to treba da znači? — hteo je sedokosi kauboj da zna.

— Već sam vam ispričao da su oni u Norbiju ubili jednog crnca nožem. „Sivoliki” izgleda da žele da podstaknu mržnju protiv crnaca.

— Smatrate li vi ozbiljno da oni traže našeg crnca?

— Da, ja to mislim. Zašto bi baš od njega digli ruke...

— Ali, to je ludost. Neće valjda da rizikuju da zbog jednog jedinog crnca stave i svoju glavu na kocku.

— Da rizikuju? — podrugljivo pređe preko kockarevih usana. — Šta tu ima da se rizikuje? Ko im je pružio otpor na slavlном Robleovom ranču? Gore sa rančerove kuće neko je pucao. Ali, vi ovde u vašoj rupi, samo ste gluposti napravili.

Kauboji su ćuteći stajali i ukočeno gledali pred sobom.

Odjednom jedan od njih skoči.

— Ukoliko je to tako, kao što kaže Dok, onda da im predamo crnog momka!

Za trenutak se opet sve utiša. Tada se podigoše još dvojica i saglasise se sa predlogom svog druga.

— Da, to je ipak najbolje, jednostavno ćemo im predati crnca.

Oni priđoše stolu, opkoliše starog kauboja, zahtevajući od njega da pođe sa njima i da krenu napolje, kako bi rekli „ljudima sa vešalima”, da mogu da im predaju crnca.

U Džordžijančevim rukama ble-
snuše revolveri. Orozi se zategnuše.
— Niko ne sme da napusti pro-
storiju!

To je rekao sasvim tiho. Među-
tim, njegov preteći glas niko se nije
usudio da prečuje. Kauboji su sta-
jali kao prikovani oko starog.

Konačno zakrešta sedokosi pred-
radnik:

— Šta nameravate, Dok?

Ledenom mirnoćom odgovori čo-
vek iz Džordžije:

— Mogu pre svega da vam kažem
šta ne nameravam: Neću da dozvo-
lim nikome da bilo kog čoveka iz-
ruči ovim zločincima. Sasvim je sve-
jedno koje je boje kože.

Jedan od mlađih kauboja povuče
se od stola i progunda:

— Prijatelj crnaca.

Holidej pođe napred, gurnu ljude
prema stolu i stade kod momka:

— Šta si kazao, mladiću?

Ovog puta govorio je sasvim tiho.
Ali, od tih reči momku pređe jeza
kroz leđa.

— Ništa, Dok — promumla.

Međutim, tada skoči unazad, sklo-
nivši se iza ostalih i zaurla:

— Pa, šta hoćete, bojs? „Ljudi sa
vešalima” će nas još sve podaviti
i to samo zbog tog crnog nitkova!
Dok je poludeo kada želi da nas
žrtvuje zbog tog prljavog crnca.

Druga dvojica dodadoše:

— Džef ima pravo. Nećemo da
dozvolimo da stradamo zbog tog
Solomona! Znamo ipak na šta su
sve spremni „ljudi sa vešalima”.
Kako možemo samo da dozvolimo
da nas poubijaju samo zbog jednog
prokletog crnca?

— Hej, Emerik, šta kažete na to?

— jedan od kauboja obrati se sta-
rom.

Ovaj saže glavu.

— Ne kažem baš ništa.

— To je ipak nekakav odgovor —
začu se oštro iz jednog ugla u kome
je stajao kockar. — Moram da ka-
žem da ste zaista divni momci. Po-
što je u divljem galopu od San Ksa-
viera dojahao ovamo, kako bi ih
upozorio da dolaze „sivoliki”, oni su
ga tako loše dočekali i sada, kada
je hteo da im pomogne, oni se sta-
vljaju na stranu bandita.

— Povraća mi se od vas!

On se okrete i krenu-ka vratima.

Stari se tada naglo trže, gurnu
jednog mladog momka, koji mu je
stajao na putu u stranu i zakrešta:

— Sačekajte, Dok.

Holidej beše već malo odškrinuo
vrata, ali zastade, ne okrećući se.

— Ljudi! — okrenu se stari kau-
bojima. — Ukoliko on ode, mi smo
izgubljeni. „Ljudi sa vešalima” neće
da napuste ranč pre nego što nas
ne udese. Oni sigurno ne misle samo
na crnca.

Dok Holidej se tada okrete.

— Ipak, kauboji, oni sada misle
samo još na crnca.

— Pa, onda? — zaurla dvadeset-
trogodišnji Ted Higo. — Onda izru-
čimo crno đubre! U tom slučaju bi-
će sve gotovo!

Kockar je stajao nepomično po-
red vrata. Ljudi su sada videli jasno
njegovu priliku. Neustrašivo je i da-
lje stajao pred njima kao meta pre-
ma svetlom dvorištu.

— Jedno društvo!

Zatim se okrete. Otvori vrata, uze
jedan šešir sa kuke na zidu, stavi
ga na cev od revolvera i isturi kroz
vrata.

Napolju odmah odjeknuše dva hi-
ca i odvališe komad drveta iz vrata.

Holidej se okrete, pođe između
kreveta i podiže jedan od malih pro-
zora. Ovde je pokušao to isto — ali,
sa istim rezultatom.

— Mi smo opkoljeni! — zakrešta stari promuklim glasom. — Dok Holidej je imao pravo.

Kockar se osvrnuo oko sebe i pogleda u tavanicu. Na njoj se nalazio jedan otvor. Kroz njega je moglo da se popenje na krov.

Pope se na drugi krevet, gurnu otvor malo u stranu i sačeka.

Pošto je napolju bilo sve mirno, gurnu otvor još malo, tako da je bio u stanju da osmotri okolinu sa krova.

Međutim, pre nego što se ispe na njega, isturi ponovo šešir sa revolverom.

Bilo je sve mirno.

Tada se odluči i izvuče napolje.

Ispruži se ravno po krovu i polako otpuza dalje, dok nije dospeo do širokog odžaka, koji je na kraju kuće malo virio iznad krova.

Ovde iza pocrnelih opeka ležao je nepomično. Tamno telo jedva da je moglo da se razlikuje od opeka.

Dole u kući bilo je sve mirno.

Kauboji su, ne mičući se, stajali na svojim mestima, pažljivo oslušujući.

Kakve je to živce imao ovaj Dok Holidej!

Nikome od njih ne bi palo na pamet da se popne na krov, gde je postojala opasnost da se izloži kiši metaka.

Holidej je posmatrao po dvorištu.

Nije moglo ništa da se vidi. Međutim, nešto je čuo. Preko kod vrata od štale nešto je šušnulo. I, kada je malo dalje otpuzao i pažljivo pogledao iza odžaka, ugleda jednog čoveka, koji je čučao na zemlji i pokušavao, da istragne vrata od štale, koja su bila sa unutrašnje strane zatvorena rezom.

Kockar izvuče revolver i nekoliko

metaka u brzom stakatu odjeknu preko dvorišta.

Čovek pored vrata od štale poskoči i hramajući pobeže. Holidej ga je ranio u levu nogu — drugo nije ni imao nameru.

Nakon toga preko, na drugoj strani, ispred vrata od ambara pojavi se više mračnih prilika, koje se jedva приметно podigoše ispred tamnih drvenih vrata.

Divlja pucnjava odjeknu po dvorištu prema kući za smeštaj kauboj.

Na sreću niko od njih nije primećio da su meci maločas dolazili sa krova.

Dok Holidej je posmatrao ljude, međutim, mogao je samo da im vidi dobro čizme, koje su se ocrtavale na svetlom pesku dvorišta na rancu. Ukoliko bi sada otvorio vatru prema njima i suviše bi rizikovao.

U tom trenutku dogodi se nešto nečuveno.

Dole u kući vrata se naglo otvoriše i jedan od kauboj se glasno prodera:

— Ukoliko se radi o crncu, ljudi, onda možete da ga dobijete! Uzmite ga i gubite se! Reći ću vam gde se nalazi.

Za to vreme Holidej je otpuzao na zadnju stranu krova i spusti se dole. Lagano se dočeka na zemlju i primeti da je kuća sa ove strane bila slobodna.

Gde se nalazio bandit, koji je maločas na njega pucao, kada je protrio šešir kroz prozor? Nije mogao sada nigde nikoga da primeti.

„Čovek sa vešalima“, koji je čuvao stražu na ovoj strani, mora da je ili otišao, ili nešto drugo osmatrao i izviđao.

Holidej priđe malom prozoru i primeti izdajnika preko kako stoji

kod vrata. Podiže revolver. Metak otera izdajničkog stočara u dvorište. Metak ga je od strane Holideja, istina, samo okrznuo po ramenu radi upozorenja, ali momak urlajući polete napred, pade na koleno i zakevka:

— Holidej!

Nakon toga odjeknuše meci preko sa vrata od ambara i pogodiše smrtno čoveka koji je čučao u grudi.

U kući je vladala grobna tišina. Holidej je munjevitom razmišljao da li da pokuša da se obrati drugim kaubojima i utiče na njihovu savez, da zahteva od njih da se popnu na prozor i da prihvate borbu sa sivom bandom.

Međutim, on odlučio da to ne čini i da se odrekne te pomoći i da se osloni na samoga sebe.

Zar se nije još pre nekoliko godina u to uverio da je mogao da se osloni samo na jednog jedinog čoveka, kao i na samoga sebe: na maršala Erpa! Zatim su pronašli dvoimetraša iz Teksasa, dugog Šorta, koji je bezbroj puta dokazao da se čovek takođe i na njega može sto procentno da osloni.

Sada je, međutim, bio sam — taj hrabri čovek iz Džordžije. On je bio slab borac pesnicama, ne kao što su to bili maršal Erp i Teksašanin. U njegovim plućima već godinama je buktala smrtonosna bolest, koja mu je teško potkopala zdravlje i nekada vrlo snažnog, otpornog, u svakom slučaju čeličnog čoveka, snažno uzdrimala. On nije imao drugog izbora, nego da se osloni na svoj razum i svoju veštinu u rukovanju revolverom. A, obe te stvari bile su kod doktora Holideja briljantne.

Prema tome, sada je morao da bude najoprezniji i najveštiji.

Sa desne strane kuće za smeštaj

kauboja nalazila se štala, pružena po celom dvorištu, preko do ambara. Holidej se brzo udalji od zida kuće i zakloni iza jednog malog žbuna tekarile, koji mu je omogućavao da pogleda između uzanog otvora, koji se nalazio između kuće i štale, u dvorište.

Ne samo udarac koji mu je zadala devojka, nego i rana na levoj strani čela iznad obrva, otežavali su mu znatno da se bori i boleli su ga.

Na druge rane, ogrebotine, posekotine i modrice, nije ni obraćao pažnju. Desna nadlanica bila mu je krvava. Preko po levim prstima bio je posečen, ali je rana prestala da krvari. Brada mu je krvarila. Na levom kolenu pantalone su mu bile pocepane i ranu mu je grebalo grubi štof.

Klečao je iza žbuna, napunivši revolvere bez šuma. Posmatrao je ledeno hladan.

Kako bi sve drugačije izgledalo, da je ovde sada i Vajat Erp! Maršal bi se do sada već odšunjao, duboko pognut nad zemljom kao Apač i posle osam jardi već ga ne bi mogao da vidi. On bi se već od kuće za smeštaj kauboja odšunjao duž štale, napred prema ambaru, kako bi preko osigurao bok.

I, kakav bi to bio osećaj kada bi znao da se gvozdeni maršal iz Misurija nalazi preko kao bočno osiguranje!

Ali, ništa od toga. Kockar je morao ovu borbu sam da izvede.

On i njegov prijatelj nisu se, prema tome, prevarili kada su u ranim večernjim časovima ovog jetkog dana imali osećaj da nešto nije u redu. Veliki vođa izveo je svoj veliki blef!

Pa ipak, Vajat Erp i Dok Holidej bi tako postupili u svakoj situaciji. Ukoliko je Luku Šortu bila potreb-

na pomoć, onda nije bilo dvoumlje-
nja. Jer, u svakom slučaju postojala
je mogućnost da je on ipak sam po-
slao depešu.

Sada se videlo da je prevara bila
potpuna. Dok Holidej je to već i na-
slutio, kada je primetio ljude na
Horkerovom ranču. A, bilo mu je
potpuno jasno, kada su se oni vratili
nazad sa granice i postavili vešala
ispred kuće crnca.

Isto tako nije se više ni dvoumio
oko toga da čovek, koji se nalazio
na čelu na belom konju ove horde
bandita i leteo kao oluja preko sa-
vane, nije bio niko drugi do lično
veliki vođa. Svoj veliki udarac bri-
žljivo je pripremio.

U jednoj jedinoj noći opasni raz-
bojnik proneo je na tako jednom
širokom području baklju terora i,
kao trag komete, užasa, tako da je
strah od „ljudi sa vešalima” svuda
rasplamsavao. Zlikovac je svuda
uspevao da nađe ljude, koji su pu-
zili pred njim, koji su iz straha od
njegove moći glavu zabijali u pesak.

Koliko je malo otpora razbojnik
očekivao od stanovnika ove zemlje,
pokazao je jasno i veliki pohod u
ovoj noći. Prošao je ne jednu, ne
dve, već, tri, četiri, pet stanica i
ostavljao krvavi trag za sobom, koji
je među stanovništvom izazivao
užas. I, jedini čovek koga se on
uistinu bojao bio je jednim prepre-
denim lukavstvom, odstranjen. Va-
jat Erp bio je na putu za Tombston,
daleko od pokrajine Pima.

Sa Dokom Holidejom sivi šef naj-
verovatnije nije računao. Nije mu
palo na pamet da se dva prijatelja
iz Dodža mogu da rastanu u Rubiju
i da će Vajat Erp sam da krene za
Tombston.

Da je to znao, ne bi bio ni upola
toliko uplašen, kao kada bi mu neko

rekao: „Vajat Erp je za tobom”! Jer,
on je cenio čoveka iz Džordžije sa-
mo u saradnji sa njegovim partne-
rom Vajatom Erpom, kao jednog od
najopasnijih protivnika.

U ovoj noći razbojnik će još da
promeni mišljenje.

*
* *

Dok Holidej bio je potpuno sve-
stan svog položaja. Tačno je znao
da će mu biti jako teško da nešto
ovde učini protiv bande. Ljudi iz
klana nisu bili tri puta ili četiri pu-
ta jači od njega, već dvanaest puta
— jer, on je bio, u svakom slučaju,
sam!

Pa ipak, čvrsto je odlučio da pri-
hvati borbu.

Znao je takođe da će njegova dva
brza revolvera biti upola toliko
vredni u noći, nego da je bio dan.
Jer, moć majstorskog strelca Holi-
deja nije se sastojala isključivo u
njegovoj fenomenalnoj brzini, već
i u samoj njegovoj pojavi, njegovoj
ličnosti. Ostavljao je uvek utisak
svojom pojavom u crnom odelu i le-
denoplavim očima. Međutim, sada u
tami nije mogao da igra na tu kar-
tu. Ona mu ništa nije mogla da po-
mogne. Pa, čak kad bi „ljudi sa
vešalima” i znali sa kim imaju po-
sla, bio bi on za njih ipak samo je-
dan jedini strelac, koji je stajao u
mraku.

Prema tome, Holidej je morao da
iskoristi svoju drugu prednost nad
ovim ljudima: svoj izoštrani um.

Posmatrao je neprekidno dvorište
i kada se jednom okrete, primeti
slučajno na uglu rančerove kuće,
koja se nalazila iza kuće za smeštaj
kauboj, priliku jednog čoveka. Čo-

vek je osmatrao veliku šupu za smeštaj kola.

Holidej tada primeti da se čovek pokrenu. Mogao je jasno da ga primeti. Bio je visok, razvijen čovek — sa maskom preko glave.

Mada je između njega i „čoveka sa vešalima” bilo više od dvadeset jardi, Dok Holidej je bio ubeđen da je prepoznao crni vrh na maski. Znači, veliki vođa!

Čitava kockareva pažnja bila je sada upravljena na ovog čoveka. Okrete se, sledivši ga pogledima.

Bandit je išao uspravno prema velikoj šupi za kola, dok nije dospao do njene oštre senke.

Holidej je odmah krenuo za njim.

Nije koristio isti put, kojim je krenuo i razbojnik, već se udalji od žbuna tekarile i krenu ka staroj ogradi, čije su letve bile srušene, tako da je čovek celom dužinom svog puta do šupe za kola mogao da ih koristi kao zaklon, ukoliko se dovoljno nisko prišunja po zemlji.

Jedva da je prošlo tri minuta, kada se kockar približi sa zadnje strane šupe za kola.

U svakom slučaju, ukoliko bi se sada digao od ograde, kako bi prešao preko, našao bi se na svetloj mesečini. A preko do šupe bilo je možda još pet jardi.

Morao je da rizikuje!

Odjednom ustade i elastičnim, laganim korakom krenu ka zadnjem zidu od šupe.

Bez poteškoća dospao je do mračnog zida.

Kada se beše priljubio uz njega, ustanovi, na svoj bes, da je zid bio od drvene oplata, složene jedna pored druge, koja je bila toliko rasušena, da su se primećivali i zjapili otvori veliki kao prst.

Prokletstvo! — prolete mu kroz

mozak. Ukoliko se bandit sada nalazio u šupi i gledao prema zadnjem zidu, morao je da primeti moguću priliku, tačno kao jednu crnu metu!

Još je o tome razmišljao, kad jedan metak prolete pored njegove glave između otvora dve letve i razdera suvu dasku.

Holidej se odmah skloni iza ugla, čije je drvo bilo nešto jače i iznutra ga nije mogao tako lako neko da primeti.

Međutim, opet odjeknu jedan metak odmah pored njega između letava. Ali, sada primeti kockar kroz mali otvor odsjaj metka i u istom trenutku otvori vatru u tom pravcu.

Tri pucnja odjeknula su kroz šupu za kola.

Kockaru se tada učini kao da je čuo stenjanje nekog čoveka.

On potrča, ne obazirući se na opasnost, da bi ga iz šupe mogao neko da primeti, duž levog zida prema ulazu. Kada ga je dostigao, sasvim slučajno pogleda preko ka rančerovoj kući i primeti neku priliku kako je, hramajući prelazila poslednji stepenik pred kućnim vratima i izgubila se u njoj. Da li je to bio „čovek sa vešalima”, koga je on ranio?

Holidej krenu da brižljivo pretraži šupu za smeštaj kola, pažljivo se krećući, sa oba revolvera u rukama, odmah pored zidova iza kola, pretraživši svaki od sanduka, koji su se nalazili ispod cerada. Kada je pretražio šestoro kola i dva prazna sanduka od kola, znao je da se čovek ne nalazi više u šupi.

Holidej se pribi iza otvorenih vrata i pažljivo osmotri rančerovu kuću preko.

Bilo je nemoguće da sada tamo otrči, kako bi čoveka sledio. Taj je

mogao samo da se zakloni iza kućnih vrata i da ga dočeka jednim metkom.

Kockar odluči da napusti šupu i da se starim putem odšunja do kuće za smeštaj kauboja; duž srušene ograde, koja ga je sigurno zaklanjala.

Kada je ponovo došao do žbuna tekarile, pogleda prema rančеровој kući preko i primeti da su vrata od kuće stvarno bila malo otvorena. Odavde je to mogao jasno da vidi. Bilo je, dakle, dobro što nije otrčao do kuće.

Nekoliko jardi ispred njega nalazila se tamna, dugačka kuća u kojoj su bili smešteni kauboji. Holidej izađe iz svog zaklona, prišunja se kući, odakle je mogao sada da vidi čitavo dvorište.

Njegov je plan bio da priđe sa prednje strane rančеровој kući. Hteo je da pokuša da ugrozi razbojnika sa druge strane kuće.

Ali, pri tome morao je da pređe celu dužinu kuće kauboja, da pređe rastojanje između kuće kauboja i rančерове kuće. Dakle, morao je da pretrči ceo komad preko svetlog dvorišta, koje se pružalo pred njim u ledenoj tišini.

Levo od vrata kuće kauboja ležalo je skupljeno telo rančеровог sina. A, pored vrata, odmah pored kuće i telo izdajničkog kauboja.

Holidej, koji je ležao duboko povijen nad zemljom, ugleda na levoj strani tamni zid štale, a tačno preko puta bio je ambar, pored koga je odavde mogao da vidi svog konja.

Oni, dakle, nisu još otkrili njegovog konja. Životinja mora da nestane. To je sada bilo najvažnije, jer ukoliko bi mu povel i konja sa

sobom, ne bi mogao odavde da krenе.

Ali, da li je smeo da se usudi da jednostavno pređe preko dvorišta?

Ne. Bilo je to isuviše rizično. Morao je nazad, hteo ili ne.

Kada je prošao celu dužinu štale i primakao se njenoj bočnoj strani, primeti da se pozadi zida nalazi jedno malo, dograđeno krilo od kamena. Kad je, oprezno pipajući, došao do njega, primeti vrata, koja su bila nezaključana.

Bile su to dve male prostorije, bez prozora. Verovatno da su povremeno služile za smeštaj zaliha hrane, pa zbog toga su i zidovi od kamena. Jak krov i teška drvena vrata, mogla samo da se zatvore sa spoljne strane.

Holidej seprišunja okolo i kada je došao do kraja štale, približio se ambaru na nekoliko jardi. Odmah iza njega nalazilo se pojilo za konje, pored koga se on za trenutak spusti.

Kada se zatim podiže, kako bi pretrčao do ambara, dogodi se! Vrata se preko pažljivo otvoriše i jedan čovek izađe napolje, za njim drugi, još jedan i još — ukupno devet ljudi.

Cela banda, osim ranjenog čoveka i čoveka koji je polazio na konje.

I, osim vođe!

Čekali su nemo u tami ispred štalskih vrata i pažljivo osluškivali u noći.

Šta sada? Ukoliko samo jedan od njih malo oštrije pogleda udesno, moraće da primeti kockara.

U tom trenutku Džordžijancu pada na um jedna briljantna misao.

Izvadi masku u obliku kapuljače iz džepa, koju je naravno u međuvremenu skinuo sa glave, okrete se i zamoči njen vrh u pojilo za konje.

Kada je ponovo izvadi iz vode, bila je tamna i u noći izgledala kao da je crno obojena.

Brzo je natuče sebi na glavu. I tada se odlučio. Sasvim pažljivo natuče gornji deo tela malo napred, tako da ga bleđa mesečeva svetlost obasja, a zatim pusti od sebe jedan šištavi glas, kao što je to već više puta čuo da radi vođa bande.

Tada podiže levu ruku i mahnu.

I stvarno ljudi se pokrenuše i brzo krenuše prema uglu od štale.

Holidej otrča oko pojila za konje, dođe do male kućice i sačeka u dubokoj oštroj senci iza teških drvenih vrata.

Tada se pojavi prvi od „ljudi sa vešalima”.

— Brzo, unutra! — prošišta Džordžijanac zapovednički.

Jedan za drugim banditi poslušno uđuše u kamenu kućicu.

Holidej ih prebroji. Kada je i deveti bandit ušao unutra, zalupi teška vrata i stavi veliku rezu, koju odmah osigura sa jednim gvozdenim krampom.

Potom otrča do vrata kuće gde su bili smešteni kauboji.

Odjeknu jedan pucanj prema njemu. On se smesta trže unazad.

— To sam ja, Holidej! Ljudi, brzo, pohvatao sam bandu!

Unutra se niko ne pomeri.

Tek posle dužeg vremena javi se Karmanov glas.

— Šta to kažete, Dok, uhvatili ste bandu? Po našoj oceći to je najmanje devet ljudi. Videli smo ih. Bili su preko pored ambara. Ali, nismo ih mogli jasno da raspoznamo.

— A sada se nalaze u malom kriklu zgrade iza štale. Zatvorio sam ih.

— Kako ste to uspeli? — pređe preko usana jednog stočara.

— Nije važno. Napolje sada, hajde! Sada ste sigurni.

Stari se ustezao samo još trenutak, a zatim progunda svojim drugovima:

— Brzo! Nema nikakvog smisla da se ovde ugušimo, nećemo tako ništa postići. Naprotiv, ovde bi nas sve udesili.

Pođe na vrata za Dokom. Ostali su krenuli za njim.

Holidej ih dovede do kućice i pokuca na teška drvena vrata. Unutra se ništa ne pomeri. Tada podiže rezu i malo odškrinu vrata. U rukama je držao revolvere.

— Da se razumemo, momci, ovde je Dok Holidej! Neka jedan po jedan izlazi napolje. Po redu. Ukoliko izađu dvojica odjedanput, biće ubijeni na licu mesta. I, ukoliko primetim bilo kod koga oružje, takođe će biti likvidiran. Hajde, izlazite!

Nije se ništa dogodilo.

— U redu, bojs, kako hoćete. Ovdi imam tri šipke dinamita, koji je obavijen lepim fitiljima. Sada ću da ih pripalim i sačekaću dok se fitilj ne približi eksplozivnom punjenju. A, onda ću da bacim „jaje” u vaše gnezdo. Biće to divan put na nebo! Dakle, momci, možete da birate.

Kada se i sada ništa ne dogodi, sedokosi kauboj, koji se nalazio iza njega naslonjen na zid, ga gurnu i prošaputa:

— Šta sada?

Holidej odmahnu rukom, gurnu ruku u džep, izvadi svoje šibice i zapali jednu.

Kada svetlost prodre sa unutrašnje strane teških drvenih vrata, iza njih se začu žamor.

— Još četiri sekunde, momci —

začu se ledeni glas čoveka iz Džordžije. — Sada još samo tri!

Tada prvi izađe napolje.

Holidej baci šibicu.

Čovek izađe sa podignutim rukama na vrata, bez oružja. Holidej ga povuče u stranu i gurnu prema kaubojima, koji ga pretražiše i zatim gurnuše u ugao, koji je kućica pravila sa štalom.

Unutra se čulo kako sa treskom padaju opasači sa oružjem na pod i jedan za drugim su napuštali kućicu.

Devet zarobljenih „ljudi sa vešalima”!

Kada su se svi našli u uglu i bili opkoljeni od strane kaubojja, kockar uđe unutra i iznese oružje napolje.

Banditi su ponevo zatvoreni, reza je bila namaknuta i pacovi su bili u klopci.

Cereći se, kauboji opkoliše kockara.

— Grom i pakao, to je bilo izvedeno — reče crvenokosi kuvar. — Pohvatali smo bandu. Tako, a sada ka rančеровој kući. Da vidimo šta se tamo dogodilo.

— Tamo ne — reče Džordžijanac, koji je do sada izbegavao da im kaže da je vođa bande još na slobodi. To bi na neki način najverovatnije izazvalo neku vrstu panike među kaubojima, ukoliko bi znali da se najopasniji „čovek sa vešalima” još uvek nalazi na ranču. Verovatno da oni, u tom slučaju, ne bi ni izašli iz njihove spavaonice.

Holidej potraži svoju tabakeru za cigarete i ustanovi tek sada da je više nema.

— Ko mi je od vas lupeža ukrao dozu za cigarete?

Jedan od ljudi se uhvati za džep.

— Žao mi je, Dok, hteo sam već odavno da vam je vratim.

— Da, imao sam i ja taj osećaj.

— Kockar je uze i primeti da je bila prazna. — Gde su cigarete?

— Podelio sam sa momcima.

— Pametno — prožišta kockar i gurnu tabakeru u džep, — Tako i da ste u toku: tu je još jedan.

— Još jedan?

— Da i to baš najvažniji, vođa bande.

— Oni su znači imali nekog vođu sa sobom? — reče stari.

— Da i to ne bilo kog, već vođu.

— Šta! — procedi stari. — Da nećete valjda da kažete da je ovde na ranču stvarno veliki vođa? Da je prepad on lično izveo?

— Da, to hoću da kažem. Video sam ga preko kod šupe za smeštaj kola i imao sam okršaj revolverima sa njim, pri čemu sam ga najverovatnije ranio u nogu. Otrčao je od šupe do rančerove kuće i vreba tamo iza poluotvorenih vrata od kuće, pošto izgleda da me je primetio u šupi.

Kauboji su se odjednom sasvim umirili.

— Moramo da opkolimo kuću. — reče Džordžijanac. — I pri tome moramo da vodimo računa o dve stvari: prvo, da to ide vrlo brzo i drugo, da to učinimo koliko god je moguće sa manje buke.

Kauboji su ćutali.

Holidej se obrati starom:

— Rasporedite ljude. Jedna polovina neka ide sa vama, druga sa mnom. Vaši ljudi opkoliće kuću odavde od strane dvorišta. A, ostali, koji budu sa mnom, moraju da se postave za stražnje strane.

— I tada? — upita stari nesigurnim glasom.

— Onda ćemo da ga izvučemo napolje.

— A, ko će to da uradi?

Kockar, koji se naslonio na ugao štale i osmatrao dvorište, držeći oštro na oku rančерову кућу, okreće glavu i pogleda naborano lice starog.

— Od vas to i ne očekujem, kauboju. To ću sam da uradim.

Stari proguta knedlu.

— Prokletstvo, to je đavolska stvar. Čovek je prava satana i obojen svim bojama! Svoj život će da proda što je moguće skuplje.

— Sigurno! Međutim, sada napred! Nemamo vremena za gubljenje!

Međutim, kaubojima je trebalo vremena, mnogo vremena, suviše vremena. Nisu bili voljni da se izlože mecima ovog opasnog čoveka.

Kada je Holidej konačno primetio da se stočari stvarno ne pokreću, kako bi opkolili rančерову кућу, krenu on, hteo ili ne, sam prema njoj. Da ne bi gubio vreme, pređe preko dvorišta u brzom hodu.

Nije još ni polovinu dvorišta prešao, kada sa suprotne strane odjeknu u njegovom pravcu pucanj iz puške.

A, odmah zatim, čuo je glasni topot konja.

Holidej se okreće, otrča do ambari i baci se u sedlo svog konja. Oboje životinju mamuzama u stomak i polete napred. Prešao je tako petnaest do osamnaest jardi, kada odjednom prelete iznad njegove glave jedno laso uže i obuhvati ga preko ramena, zatim ga naglo trgoše i svukoše iz sedla.

On pade snažno na zemlju u rančерово dvorište i ostade ošamućen da leži, dok je crni konj otišao još

nekoliko koraka napred, kada tek zastade i lagano se vrati natrag.

Od štale, u snažnom trzaju lasa kockarevo telo bilo je dovučeno nazad.

Kada je kockar otvorio oči, ugledao je pred sobom ispred zida štale kako stoje više ljudi. Svojim očima nije mogao da veruje, kada je u njima prepoznao kauboje.

Stari se naže nad njim i naglo trže.

— Momci! Znaite li vi ko je to? To je Dok Holidej! Napred, oslobodite ga!

Oni mu smakoše laso sa tela i odmakoše se unazad.

Kockar se uspravi na laktove, privuče levu nogu i pogleda u mračna lica ljudi, koja su se nalazila u dubokoj senci, ispod šešira sa širokim obodom.

— Divno društvo, moram da priznam — pređe tiho preko njegovih usana.

Došao je na ranč, kako bi ljude upozorio na „ljude sa vešalima”. Oni su ga savladali, zavezali i loše sa njim postupili. Oslobodio ih je bande i kao hvala za to, smakli su ga ovi spleteni momci za trenutak sa konja, kada je hteo da krene za vođom bande.

Jer, bilo je sigurno, da je velikom vodi pošlo za rukom, da se negde sa bočne strane rančерове куће izvuče napolje, da uzjaši svog belog konja i da umakne.

Zbunjeno su stajali kauboји tu i nemo posmatrali u čoveka koji je bio na zemlji.

Na kraju, sedokosi kouboj progovori:

— Poneli smo se kao neakva gomila ovnova! Žao mi je, Dok, zbog mene i ovih volova tu. Džef je odjednom ugledao jahača kako dolazi

Iz pravca ambara, bacio laso i oborio vas dole.

— Da, da — odgovori kockar i lagano se uspravi. Osloni se na zid od štale, obrisa okrvavljeno i znojem uprljano čelo, prebaci kosu unazad i obrisa oči. — Odličan hitac, Džef. Sigurno najbolji, koga sam večeras ovde od vas doživeo. Međutim, to ništa nije pomoglo da nam naš veliki prijatelj ne umakne.

Holidej pređe preko dvorišta, pope se na verandu rančerove kuće i pretraži kuću.

U hodniku pronađe jednog mrtvog čoveka. Bio je to Dejv Robles, rančer.

Ostali, koji su živeli u rančerovoj kući, sklonili su se gore u sobe i uspeali su da izbegnu prepad. Crnca nigde nije bilo. Mora da se negde sakrio. Samo Robles, koji se pojavio dole sa puškom na ulazu, bio je ubijen.

Holidej napusti kuću, ode do zgrade za smeštaj kauboja, potraži svoje stvari, šešir i sve drugo što je maločas izgubio. Takođe, i njegov sat ležao je na poljskom krevetu jednog kauboja.

Četiri sata kasnije bio je u dvorištu pored svog konja i pope se umornim pokretima u sedlo.

Kauboji su stajali ispred svoje spavaonice, posmatrajući mračno ispred sebe.

Stari tada istupi napred, skinu svoj šešir i počeo da ga okreće u rukama.

— Mogu da vam još jedanput kažem, ono što sam vam već rekao: Žao mi je. Poneli smo se kao ovce. A bez vas bi verovatno prokleta loše prošli. Da smo vas slušali, rančer bi bio živ, njegov sin, a takođe i predradnik.

Holidej podiže dizgine.

— Da, verovatno.

Kauboju još upita:

— Šta će da bude sa bandom?

— To prepuštam vama, predradničče. Što se mene tiče, možete lupeže da pripremite sutra za supu. Ali, ja bih vam preporučio da potražite najbližeg šerifa, kako bi on odveo ovu hordu odavde.

Dodirnu obod svog šešira u znak pozdrava, tiho zazvižda i njegov crni konj tankih nogu izvede ga iz rančerovog dvorišta u savanu u noći.

*
* *

Luk Šort odmah je seo u sedlo, kako bi skratio put maršalu.

Jahao je od Tombstona preko prema Huačukau, a odatle ka jugu od Fort Kampstona u pravcu Kanela.

Međutim, pošto je bilo besmisleno da i dalje jaši noću, prenoćio je u jednom pansionu, ustao ujutru oko četiri sata i bio na putu u pravcu Patagonije.

Otpribliže dve milje pre Kanela susrete jednog trgovca, koji je na jednim lakim kolima išao ka gradu. Luk ga oslovi i upita da li je u toku noći video nekog jahača na svetlom konju.

Stari razvuče usta u jedan šeret-ski osmeh.

— Jahača? Da, čak sam sa njim i razgovarao. Bilo je to dole ispred Patagonije. Bio je na jednom riđem konju, jednoj divnoj životinji.

— Kada je to bilo?

— Noćas. Jahao je brzo ka istoku.

Dakle, oni su se mimoišli!

Luk okrenu svog konja i polete nazad u oštrom galopu.

Oko podne bio je u Maribou i šerif, koji je stajao na verandi, mu doviknu:

— Hej, Vajat Erp je maločas ovuda prošao.

— Maločas? Koliko je prošlo vremena od tada?

— Možda jedan sat.

Sat kasnije primeti ga Luk Šort, kako u kasu jaši Overlandovim putem, ka istoku.

Teksašanin izvadi tada jedan od svojih revolvera iz futrole i ispali metak prema plavom nebu.

Jahač zastade, osvrnu se i izvuče svoj durbin iz džepa. Vajat Erp prepoznađe u durbinu prijatelja odmah i krenu ka njemu.

— Žao mi je, Vajate, da smo se mimoišli — reče gorostas, kada mu pruži ruku. — Hteo sam da vam skratim put.

Senka prelete preko mršavog lica, jer još dok je Luk Šort prilazio prema njemu, strahovao je da se u Tombstonu neki đavo dogodilo.

— Znači, bila je to prevara od strane bandita?

— Na žalost, da.

Čuteći stajala su dva čoveka jedan pored drugog.

Vajat je razmišljao o tome, šta je to moglo da se dogodi u protekloj noći dole u pokrajini Santa Kruz!

— Lupeži su hteli da vas iz nekog razloga odvuku — progundā Teksašanin, stavljajući jednu dugu vir-džinija cigaru između svojih velikih belih zuba.

— Da, u to nema nikakve sumnje. Oni su nešto dole nameravali. Samo, kada bih znao šta! Šta ima novo u Tombstonu?

— Najnovije je to što smo doži-

veli sa tom depešom i to da je Džudi otputovala.

— Džudi?

Sestra Doka Holideja, Džudi, došla je pre izvesnog vremena u Tombston, kako bi brata nagovorila, da se sa njom vrati natrag u Valdostu, u njihov zavičaj. Međutim, kockar se do sada nije mogao na to da odluči. Njegov svet bio je zapad. Njegov je život bio na strani maršala.

— Da li je Džudi otputovala kući?

— Da, nisam mogao da je zadržim. Govorio sam sa njom. Ali, nije imalo nikakve svrhe. Mislim, pored toga, da ju je i Laura Higinis nagovorila, da otputuje.

Ukoliko čovek dobro razmisli, to je bilo i najbolje. Šta će divna, vitka devojkica u vrelom, prašnjavom i opasnom gradu? Već više puta bila je Džudi u opasnosti da bude ubijena od strane „ljudi sa vešalima“. Kada god je Dok Holidej bio na putu, morao je on stalno da se brine za nju. Ipak, tako je bilo najbolje.

Vajat pogleda preko ka zapadu u savanu. Ne pogledavši Teksašanina, reče:

— Zahvaljujem vam, Luk, što ste mi dojahali u susret. To mi je uštedelo dobar deo puta.

— Neću li ja zajedno sa vama? — upita Teksašanin, okrećući svoju cigaru u ustima.

Maršal zavrte glavom.

— Ne, Luk, draže mi je da vi ostanete u Tombstonu.

— U redu — odgovori div gunđajući. — Postepeno me obuzima osećanje da sam u Tombstonu pro-našao svoj životni cilj i položaj.

— Da, tako nešto slično Dok je već rekao. Banda maskiranih ljudi zadavala im je više posla, nego što

su i mogli da postignu. Ko bi pomislio, kada je Vajat Erp pre više meseci u Kom Vou naišao na prve tragove ove opasne bande, da će još danas, duboko u maju mesecu, morati da se bori protivu istih zločinaca?

Čovek, koji je predvodio bandu, bio je najlukaviji i najpakleniji razbojnik, koga je maršal ikada sreo. Koliko je teških udaraca pretrpeo ovaj čovek, pa ipak, sve ih je podneo. Najveće gubitke je nadoknadio i uvek je iznova stvarao nove jahače u sedlu. Prerušeni njihovim maskama u obliku kapuljače i sivim maramama preko lica, nosili su svoje znake, vešala i trougao, kao bakljadu straha kroz zemlju.

Šta je teralo tog čoveka, da kao sablasni jahač juri savanom, donoseći smrt i razaranja na rančarovima i gradovima, na farmama i po malim naseljima? Život, koji je on vodio, bio je više nego naporan, dovodio ga je stalno u opasnost po život, vodeći ga od jednih stega do druge. Šta ga je, prema tome, nagonilo da stalno ide svojim krvavim putem?

Da li je bio ludak?

Maršal je o ovome ozbiljno razmišljao, kada je stajao pred ruševinama Klantonovog ranča, koji je izgoreo do temelja. Ko je mogao da da nalog da se zapali ranč nekadašnjeg vođe bande, koga su se još uvek pribojavali, Isaka Džozefa Klantona?

Od početka maršal je sumnjao u Ajka Klantona, da je on možda vođa klana, samo to mu nikada nije pošlo za rukom da dokaže. I sada, kada se Vajat vratio iz Kolorada, preko Santa Fea i El Pasa i kada je nameravao da stvari temeljno ispita, zatekao je Klantonov ranč u prahu i pepelu. Stara žena, Aj-

kova majka, čučala je na zemlji, jecajući nad skupljenim i ugljenisanim lešom nekog čoveka.

Gde se nalazio Ajk Klanton? Da li je on bio mrtvac, iznad koga je klečala žena?

Da li je, na kraju, Ajk sam potpalio svoj ranč, kako bi uklonio sveži trag pred svojim protivnicima, koji su postali vrlo opasni? Da nije možda osetio da više neće moći da pobegne čoveku iz Misurija? Da je Vajat Erp i sada ustanovio, kao i pre mnogo nedelja, da gazda nije na ranču? Da je Klanton uvek u vreme, kada se veliki vođa nalazio sa bandom „ljudi sa vešalima” u Kanzasu, Nju Meksiku i Koloradu, bio odsutan iz pokrajine Kočiz? Da nije možda bilo i drugih tragova, koje je trebalo uništiti?

Na sva ova pitanja još nije bilo pravog odgovora.

Klantonovi kauboji su se početkom godine povukli sa stokom ka severu i neće dugo potrajati, a već će se vratiti nazad. A, niko nije znao da li je Ajk Klanton otišao zajedno sa stokom.

A ako on u stvari nije imao ničega zajedničkog sa tajnim savezom — Veliki Ajk Klanton? Ukoliko je možda gore stajao pored svojih goveda u Preskotu, ne sluteći šta se dogodilo na njegovom imanju?

Ko je bio jahač na belom konju, koga je maršal video u Tombstonu i koji se tako vešto izgubio kroz Flanaganovo dvorište, da ga on nije mogao više u toj noći da pronađe? Da li je to bio veliki vođa? Da li je to bio vođa, ukoliko to nije bio Ajk Klanton, koji je naredio da se zapali njegov ranč? Kakvog je razloga mogao da ima da to učini?

Čovek iz Misurija nije mogao da se oslobodi misli da jahač na belom konju, koji se u noći za vreme požara na jugu od Tombstona tu zatekao, nije imao ničega zajedničkog sa vatrom. Međutim, čovek je nestao u tami noći.

On je bio opet u Tombstonu, dok se Vajat Erp nalazio dole u Rubiju na granici, a zatim je odjahao za Rubi i odmamio maršala za Tombston. U toj noći preduzeo je svoj najveći pohod u svojoj zločinačkoj karijeri, kada je sa meksikanske granice krenuo preko Norbija, Savanah i San Ksaviera, da bi na kraju opustošio Robleov ranč. O krvavim požarima, koje je zlikovac ostavljao za sobom, do ovoga časa maršal još nije ništa znao.

On pruži Teksašaninu ruku i krenu nazad putem kojim je i došao.

•
• •

Prošlo je dva dana posle borbe na Robleovom ranču.

Četrdeset i sedam milja južnije, od ranča, tačno na granici, nalazio se grad Sasabe. Kada se iz Rubija krene sedamnaest milja ka zapadu, stiže se do njega.

Sasabe je bio mali, siromašni grad na zapadu, sagrađen od mrkih dasaka za sanduke, sa dvadeset i četiri kuće i isto toliko ambara, opkoljen koralima i malim poljskim kućama.

Sasabe!

Dok je ovoga prepodneva ležao na suncu, ne bi niko došao na pomisao da će se baš ovde okrenuti sudbina „ljudi sa vešalima“.

Nikada nije moglo da se sazna da li je sivi vođa izabrao ovaj grad za svoje novo prebivalište, ili je to bio puk slučaj, da je prilikom svog

bekstva ovamo zalutao. Međutim, na osnovu činjenica da je pokazivao uvek veliku naklonost prema graničnim mestima, moglo je da se zaključi, da je u Sasabeu hteo da izgradi svoj novi logor. Sva lutanja kroz pokrajinu Santa Kruz i pokrajinu Pima, zločinački pohodi, koje je preduzimao kroz čitavu okolinu, učvrstili su uverenje, da je vođa bande hteo da podigne kamp u Sasabeu.

Ranije je sprovodio taktiku da svoj logor podigne po mogućstvu pored nekog skrovitog mesta, tako da nikome ne bi padalo na pamet da se pored njegovog imanja nalazi kamp bandita. Potom je svoju taktiku promenio i pokušavao, s vremena na vreme, da svoju okolinu oko logora drži u strahu i teroru. Kao, na primer, u Santa Feu. Očigledno da mu je ova taktika obećavala više uspeha, jer pohodi, koje je preduzimao u daljoj okolini Sasabea, ostavljali su stanovništvo u paničnom strahu, koji mu je bio potreban, da bi ostvario svoje planove.

Do ovoga časa nije bilo sigurno ipak, zbog čega je baš izabrao opet jedan granični grad. Čovek bi mogao da pomisli danas da je njegova namera morala da bude, da se preko u Meksiku može lakše da ukloni, ukoliko bi mu gorelo pod nogama. U tom slučaju ne bi morao da se boji, da će ga savezni nosioci šerifove zvezde moći da gone na dugim putevima, jer je u jednom koraku, na taj način, bio u inostranstvu. A tu je zvezda saveznih šerifa prestajala da bude vlast.

Drugi razlog za izbor pograničnog grada Sasabea nije mogao da se pretpostavi.

Sasabe se sastojao iz dve polovine i tačno kroz glavnu ulicu išla je granica i danas je isto tako. Šta se nalazilo iza nje, bio je takođe još uvek Sasabe, međutim, bio je to ipak drugi grad.

Kuće su bile od belosivog kamena, sa zidovima od ćerpiča, ravnim krovovima, malim barakama bez verandi, kao što su bile preko u Meksiku. Na jedan oštar presek, koji je ovde činila granica, u tako malom gradu nije se čak ni mislilo. Jer, južni deo Sasabea, koji se nalazio sa one strane granice, pripadao je ipak njegovom severnijem delu i nije mogao takođe, kroz nevidljivu granicu sredinom ulice, da se od njega odvoji. Samo jedna jedina poprečna ulica, koja je presećala grad, išla je skoro upravno od severa ka jugu.

Na uglu američkog dela raskrsnice nalazio se čuveni bar „Sreća” Dejvia Gofsa i gradski hotel Klarka Hiersa. Pored bara „Sreća” nalazila se šerifova kancelarija, u kojoj je Roni Sloan nosio zvezdu, a pored gradskog hotela vodio je Miguel Ronda svoju trgovinu. Pored trgovine nalazila se kovačnica Džona Bilingera, a pored šerifove kancelarije mali debeljuškasti Džim Kramer držao je svoju berbernicu. To je bio skoro severni kraj Sasabea. Kuće iza njih nisu se ni nabrajale, mada ih je bilo još osamnaest.

Južni kraj glavne ulice u Sasabeu sačinjavao je niz malih belo okrečenih kuća, koje su sve ličile jedna na drugu. Na uglu, preko puta bara „Sreća”, bila je kantina „Sunce”. Važno je da se napomene da je zgrada još godine 1874. delovala kao da će da se sruši, ali je i hiljadu devestvo tridesete još uvek stajala.

Preko puta Hiersovog gradskog hotela nalazila se jedna kockarska jazbina, koju je vodio neki Meksikanac, po imenu Ramirez. Sa ovim se iscrpljivalo sve što je južni deo grada imao.

U ostalih trinaest kuća živeli su Meksikanci, koji su bili vrlo ponosni na to što su Meksikanci ali koji, međutim, ni po koju cenu nisu hteli da se odvoje od zemlje na severnom delu grada. Za njih je Roni Sloan bio šerif, Majk Džojš gradonačelnik, kupovalo se kod Miguela Ronda, konji potkivali kod Džona Bilingera i podšišivalo kod Džima Kramera. Ali, zbog toga je preko u meksikanskom delu grada sinjora Almeda, sa svojih sedam kćeri, prala rublje svima, koji nisu imale vremena, niti novaca. Bio je takođe tamo i doktor Manuel Lopez, kada je neko bio ranjen ili kada je osećao bilo kakve bolove.

Možda bi trebalo još spomenuti i Pata Tuneja, krojača, koji je gore u severnom delu grada stanovao odmah iza gradskog hotela.

Bio je to Sasabe, možda najčudniji grad, koji je ikada postojao na vreloj granici.

Onoga prepodneva, kada je Dok Holidej prilazio gradu sa severa, ležao je tako miroljubivo i neupadljivo i niko koji nije znao, niti bi ikada pomislio, da se kroz njega provlači granica između država. Sigurno je da se mnogima činilo čudno da su kuće na južnom delu glavne ulice odjednom dobijale meksikanski stil, međutim, pospana slika, koju je grad pružao, doprinosila je da to bude neupadljivo.

Dok Holidej, koji je sišao na Overlandov put iz Palo Alta, bio je izmučen dvodnevnom traganjem. Unakrst je jahao kroz čitav kraj južno od Roblevog ranča, tražeći

trag zločinca. U Palo Altu je tek saznao da je jedan jahač na belom konju prošloga jutra, na jedan sat pre svanuća, prošao kroz grad na njegovoj zapadnoj strani.

A, od Palo Alta vodio je put sam dole ka granici za Sasabe. I danas nije se ništa promenilo.

Dok Holidej je skrenuo sa Overlandovog puta u široku poprečnu ulicu, koja se odvajala dole od glavnog puta i zastade kod pretposlednje kuće, to jest ispred krojača Pat Tuneja. Tamo odvede svog konja u dvorište i uđe u kuću na ulazna vrata.

Jedna punačka žena mu izađe u susret i odvede ga u radionicu majstora, gde obrisa kećeljom stolicu i pokretom ruke ponudi stranca da sedne. Potom se izgubi bez reči.

Na jednom širokom stolu pored prozora sedeo je omanji čovek se de i čekinjave kose, koja je delovala kao ježeva bodlja i tamnocrvenog lica. Nosio je sivi prsluk, sivu košulju i sive pantalone. Preko prekrštenih nogu držao je jedne pantalone, na kojima je baš prišivao porub. I ne dižući pogled preko svojih naočara sa zlatnim okvirom, koje su mu se nalazile na vrhu crvenog nosa, reče:

— Šta želite, mister?

Holidej, koji nije seo na ponuđenu stolicu, priđe stolu.

— Pocepao sam svoje odelo, mister, pa mi je potrebno jedno novo.

— Dakle, jedno novo — reče majstor, ne prekidajući svoj posao. — To mi je uvek drago da čujem.

Pošto je krojač, međutim, i dalje nastavljao svoj posao, ne rekavši više ništa, kockar upita:

— Imate li možda da prodate jedno novo odelo?

— O, da, ja pravim najbolja odelu u gradu.

— A, koliko krojača ima u gradu? — upita kockar.

— Ja sam najbolji i istovremeno i jedini — reče Pat Tunej, predstavljajući i dalje mirno da šije porub.

— Raduje me da to čujem, majstore. I, ukoliko biste bili dobri da me pogledate, onda vam neće biti teško da primetite da mi je potrebno novo odelo.

Tunej tada okrete glavu i uputi jedan pogled svojim bledoplavim očima u stranca i odjednom se namršti.

— Do đavola, kakvo lepo odelo!

Ostavi svoj posao u stranu, skliznu sa stola — i doseže kockaru jedva do brade. Više je poskakivao, nego što je išao oko njega, opipavajući odelo.

— Izvanredan komad! Ukoliko želite, mister, mogu da vam skrojim po njemu isto takvo.

— To bi trajalo i suviše dugo, majstore. Meni je odmah potrebno odelo.

— U redu, onda ste stigli na pravo mesto. Imam veliku zalihu u kući.

On dohvati mušteriju za ruku, odvuče ga u jednu malu sporednu prostoriju, gde otvori orman, u kome je visilo šest ili sedam odelu. Među njima nije bilo nijedno crno. To kockar odmah primeti.

„Majstor“, dohvati jedno, koje je bilo sašiveno od grube sive čoje i pridrža ga Džordžijancu za rukave pored njegove jakne.

— Može da bude dobro.

Holidej, hteo ili ne, proba odelo. Kada se pogledao u ogledalu, skoro da je uzviknuo od iznenađenja. Odelo je bilo tako odlično sašiveno, da je čovek mogao da pomisli da

je stiglo direktno iz Sent Luisa ili čak iz Bostona, gde su bila šivena najbolja odela.

Stari je ipak stajao pored njega, nabraivši čelo.

— Hm, crno vam je bolje stajalo, odgovara licu. Pored toga i dugmeta su manja na rukavima. Možda bi morao ovde da malo otvorim porub.

— Nećete ni da menjate dugmeta, niti porub, već mi sada recite koliko to košta.

Krojač se dohvati za vrat i počeo da se češe po potiljku tako da je izgledalo, kao da prelazi preko neke asure od kokosa.

— Nešto bih vam rekao. Pošto vam tako dobro stoji, dobićete ga po naročitoj ceni od dvadeset i pet dolara.

Dvadeset i pet dolara! Bio je to više nego naročita cena! Bilo je to već skoro kao poklonjeno.

— Ne želim nikakvu naročitu cenu! — odgovori kockar hladno. — Koliko u stvari košta?

— Pa, košta stvarno trideset dolara.

— Daću vam pedeset — odgovori kockar, koji je bio naviknut, da svoja odela iz Bostona ili Sent Luisa plaća više nego trostruko toliko.

— Pedeset dolara? — reče krojač i toliko poskoči, da bi jedva neko poverovao da je to on mogao da učini. — Zbog toga ću vam očistiti i ispeglati vaše drugo odelo odmah, da ćete misliti da je novo.

Kada je Dok Holidej jedan sat kasnije izašao od krojača u novom odelu i sa, takođe, novom košuljom, izgledao je sasvim drugojačije. Svetlosivo odelo učinilo ga je nekoliko godina mlađim.

Dovede svog konja u dvorište hotela, koji se odmah tu nalazio i na-

redi momku da se o njemu pobrine i da mu skine sedlo, a on sam je nameravao da krene do berberina, da bi na kraju uzeo jednu sobu u hotelu.

Zatim pređe ulicu i prođe na uglu pored bara „Sreća“, ali se vrati nazad, gurnu pokretna vrata od krčme na uglu i uđe u prostoriju u kojoj je bilo prilično mračno.

Prostorija je bila prilično velika, ali niska, Oba prozora ka glavnoj ulici i prozor prema raskrsnici slaboo su je osvetljavali, pošto su teške zavese propuštale vrlo malo svetlosti.

Pozadi iza dugačkog šanka čučao je neki punačak čovek i glasno hrcalo. Gostiju nije bilo.

Holidej priđe šanku i pokuca novčićem po limu.

Debeli je i dalje hrcalo.

Holidej kucnu jače. Debeli naglo podiže glavu. Automatski dohvati rukom bocu sa viskijem, privuče jednu čašu, napuni je za trećinu i gurnu ka strancu, a zatim se odmah vrati u svoj prvobitni položaj za spavanje.

Holidej ponovo pokuca novčićem po limu na šanku.

— Hej, saluneru, nisam poručio viski.

Debeli ga zbunjeno pogleda.

— Ne? Da nećete možda vode? Ili uobražavate da ću za jednog jedinog gosta da kuvam kafu?

— Želeo bih jedan brendi — odgovori kockar.

— Jedan brendi?

— Debeli podiže svoje guste obrve visoko na čelo, okrete se i izvučee iz ormara ispod police jednu bocu, koja je bila tako puna prašine, da je čovek mogao da pomisli da je bila stara najmanje deset godina.

Debeli je trijumfalno podiže uvis i drugom rukom pokaza na etiketu.

— Evo, pogledajte i sami, original škotski! Izvanredna kapljica. Bićete počašćeni.

— Nadajmo se.

— Ostajete li duže u gradu? — upita gostioničar.

— Zbog čega?

— Pa, inače neću da otvorim bocu — reče saluner sa zaprepašćujućom otvorenosću.

Preko kockarevih usana pređe jedan osmeh.

— Poručio sam jedan brendi, mister.

Saluner klimnu glavom, otvori bocu ne baš tako rado i nasu mu. Kada je osetio miris brendija, donese i sebi jednu čašu i skoro do pola je napuni. Podiže je, pogleda u odsjaj svetlosti u njoj i izruči sadržinu munjevito u grlo. Ne promenivši izraz lica, reče: — Nije loše — a zatim odmah usu još jednu duplu porciju.

Holidej srknu malo i primeti da je brendi bio zaista dobar.

Pošto je gostioničar popio dupli brendi, iza njega se razmaknu zavesa od niska perli prema hodniku i jedna mala žena naboranog lica i očiju crnim kao ugalj, pogleda u krčmu.

— Hej, Dejv! Šta to radiš? Počinješ već od ranog jutra da piješ. Daj odmah ovamo tu bocu! Munjevito dohvati bocu brendija i htede sa njom da se izgubi.

— Trenutak, madam — viknu kockar za njom. — Želeo bih još jedan.

Ona se vrati, zagleda stranca, nasu mu još jednu čašu i nestade sa bocom.

Kada se zavesa od niski perli za-

tvori iza njenog nežnog tela, saluner podiže ramena, raširi ruke i reče, gledajući pobožnim pogledom u tavanicu:

— Dragi bog me je kaznio. Tu ne može ništa da se promeni.

Holidej plati oba pića i izađe iz krčme.

Pored nje nalazila se šerifova kancelarija Ronia Sloana.

Kockar zastade za trenutak, razmislivši da li da pita šerifa za jahača na belom konju, ali se predomisli i produži dalje i uđe kroz pokretna vrata obložena likom u berbernicu.

I ovde je zvrtilo prazno. Mali Džim Kramer sedeo je pored vrata u jednoj stolici za ljuljanje i čitao novine. Kada je iznenada primetio senku preko novina, podiže glavu i mrzovoljno progunda:

— Čoveka uvek nađu da uznemiravaju.

Holidej sede u jednu od dve stolice. Odmah zatim naglo se trže i ugleda tavanicu pred sobom. Uplašen, hteo je da skoči, ali ustanovi da je majstor sa češljom i makazama samo oborio stolicu u ležeći položaj, kako bi mogao lakše da radi.

— Da li ste na proputovanju? — upita berberin ljubazno.

— Da, moglo bi tako da se kaže.

— Sa istoka?

— U neku ruku da.

— Kladim se da ste trgovac.

— Ne, nisam trgovac, majstore.

— Mislilo sam samo, jer ovuda prolaze mnogi trgovci, naročito u poslednje vreme. Znate, ranije je to bilo jedno sasvim tiho gnezdo, u kojem nama nije bilo nikog drugog osim Meksikanaca na drugoj strani i za njih, opet ničega intere-

santnijeg od nas ovde, u severnom delu grada. To se u poslednje vreme izmenilo. Mogu da kažem, tek pre vrlo kratkog vremena. Ukoliko bih bio baš sasvim tačan, onda tek pre nekoliko nedelja.

Kockaru pade na um jedna misao.

— Maločas sam rekao da nisam trgovac, međutim, ipak sam u neku ruku trgovac i to, u stvari, trgovac konjima.

— Trgovac konjima! Vidite, znao sam, imam nos za tako nešto.

Mali se isprsi i sa briačem izvede jedan brzi pokret kroz vazduh, pre nego što je pristupio poslu.

Dok Holidej pleo je svoje konce dalje:

— Došao sam ovamo, jer sam čuo, da se ovde dole mogu naći dobri konji.

— Kod nas?

— Da. Potrebna su mi, po nalogu nekoliko dobrih mušterija, dva, tri belca i jedan par prvoklasnih ridana.

— Ridane možete da nađete, mister. Ali, sa belim konjima izgleda da će da ide teško.

— Čuo sam da se ovde u okolini nalazi neka farma belih konja.

— Farma belih konja? Nisam o tome nikada čuo. Možda preko, na drugoj strani, u Meksiku.

— Ne, ne, treba to da bude ovde u okolini. Bio sam gore na putu od Jume, sišao iz poštanskih kočija u Taksonu i posetio rančeve u okolini. Tamo sam juče kod San Ksavieria saznao da se ovde dole mogu da nađu naročito lepi beli konji.

Berberin se nasmeja i zatrese glavom.

— Može biti, sasvim, ali o tome se načelno malo brinem. Ali, i čekajte! — Odjednom prekide, dok je levi kažiprst, na kome se nalazila

sapunica sa crnim dlačicama od brade, podigao uvis i sa briačem opet izvodio svoje spretne pokrete. — Juče sam video jednog belog konja, koji je zaista bio upadljivo plemenite rase. Jedna prvorazredna životinja! Stajao sam napolju i posmatrao je u prolazu.

— Gde je to bilo? — raspitivao se kockar.

— Životinja je stajala preko u dvorištu iza kantine.

— Vidite, ipak vam kažem da ovde negde mora da postoji uzgajalište konja. Međutim, ne žurim sa tim. Moram prvo da obezbedim riđe konje, a onda ću već da pogledam okolo.

Kada je Dok Holidej napustio berbernicu, ugleda preko na ulazu u hotel da stoje jedna kola sa ranča.

On prođe pored šerifove kancelarije i bara „Sreća”, pređe preko ulice i uđe u hotel.

Ko je to mogao da očekuje, da će ovde u malom, na izgled siromašnom Sasabeu, moći da naiđe na tako otmeno uređeno predvorje hotela! Zidovi su bili obloženi tamnocrvenim tapetima, a stubovi oblepljeni svetlucavim staklenim kamenčićima. Na podu su bili debeli tepisi, a na stepenicama, koje su vodile na gornji sprat, bio je prostrt tamnoplavi tepih, koji je sigurno upijao i najteže korake.

Na levoj strani nalazila se recepcija, za kojom je stajala jedna mlada dama svojih dvadeset i dve godine. Bila je plava, svežeg lica, veselog prćastog nosa i plavih očiju. Ispred nje bio je naslonjen na pult čovek od oko pedeset godina, koji je držao svoj crni šešir u ruci, na sebi je imao crno odelo, belu košulju i debelu svilenu crnu kravatu. I pored njegovog odela, čovek je mogao u

njemu da prepozna rančera i na dvadeset koraka. Iza njega stajala je jedna zgodna mlada žena, bleđog lica i uplakanih očiju. Na sebi je imala crnu haljinu do zemlje i u levoj ruci držala je crnu putnu torbu.

Čovek je baš razgovarao sa devojkom na recepciji:

— Ipak nas je ovde neko pozvao. Ja, doduše, ne poznajem čoveka koji nam je poslao poziv da želi da razgovara sa mnom, međutim, u depeši je stajalo: Hiers Siti hotel. Sasabe. A, to bi moglo da bude samo ovde.

— Naravno — reče devojka iza pulta, pri čemu je obli rumeno crvenilo. — Ali, ja ne znam ko vas je ovamo pozvao.

— To, uostalom nije tako ni važno, mis. Sada se radi samo o tome da mi dobijemo dve sobe, a naš čovek će se već javiti.

— Dobro, mister.

— Ja sam Horker, — reče čovek. Holidej, koji je još uvek stajao kod ulaza, obrnu se u strahu i okrete im leđa, pripalivši jednu cigaretu.

Horker!

Nije li to možda stari Abe Horker sa svojom kćerkom?

Ko ga je pozvao ovamo?

Holidej sačeka dok im devojka nije dala ključeve od soba i tek onda priđe recepciji, kada su se oni udaljili.

Sreća da on svoje ime nije ovde još uneo!

Kada ga plavooka devojka pogleda i vide njegove oči, za trenutak zadrži dah i potom brzo upita:

— Vi ste već jednom bili kod nas, mister?

Kockar zatrese glavom.

— Izvinite, učinilo mi se kao da sam. Vas već negde videla.

— Moguće, ali na žalost ja ne mo-

gu da se setim, mis.

— Da li želite sobu?

— Da, molim.

Holidej je čuo da je Horker dobio broj sedam, a njegova kćer sobu broj šest.

Zbog toga upita:

— Da li je soba broj pet još slobodna?

— Dakle, ipak ste ovde već bili — reče devojka, smešeći se.

— Ne, ali ja sam sujeveren. Uzimam samo sobu, koja ima broj pet, ukoliko je to ikako moguće, inače broj sedam, trinaest i tako dalje.

— Imate sreću. Soba broj pet je još slobodna, mister...

— Moje ime je Henri.

Ona mu pruži knjigu gostiju, u kojoj je bilo kao poslednje unešeno ime Sintia Horker. Dakle, bili su to otac i sestra mrtvog „čoveka sa vešalima“ Kida Horkera.

Holidej vrati devojci pero, uze svoje ključeve, pope se stepenicama na gornji sprat i potraži svoju sobu.

Bila je to vrlo lepo uređena prostorija, za koju se plaćalo dolar i po za jednu noć.

Kockar odloži šešir na jednu stolicu, skide svoju jaknu, otkopča okovratnik i podiže prozor. Zatim skide svoje čizme i leže na krevet.

U sobi pored svoje čuo je glasove. Jedan čovek govorio je sa jednom ženom. Bili su to dvoje Horkerovi.

Dole u predvorju devojka je otvorila knjigu gostiju, tek što je kockar otišao uz stepenice i pažljivo čitala reči: Džon Henri iz Baltimora.

Ko bi to mogao da bude, ovaj Džon Henri iz Baltimora? Izgledao je kao neki sudija ili advokat.

Pozadi iz kuhinjskih prostorija dođe vlasnik hotela i pogleda devojku upitno.

— Novi gosti?

— Da, troje, neki mister Horker sa svojom kćerkom i jedan čovek po imenu Henri iz Baltimora.

Hier baci pogled na tri imena i ode preko kroz predvorje u trpezariju, u kojoj su dve stare dame srkutale kafu i gutale, mljackajući, ogromne porcije kolača.

Bila je to vrlo tiha i otmena kuća, gradski hotel Klarka Hiera, i niko ne bi mogao ni da pomisli, da će on za kratko vreme postati pozornica smrtonosnog revolverskog okršaja.

Dvoje Horkerovih stajali su gore u sobi broj šest neodlučnog lica pored stola i ukočeno gledalo u beli ukrasni prekrivač, koji se nalazio u sredini zelenog prekrivača od pliša.

— Lepa soba, oče — reče devojka.

— Da. — Rančer se okrete i priđe prozoru, gurnuvši palčeve u izreze rukava svog prsluka. — Đavo će ga znati šta ćemo ovde!

Devojka je ćutala.

Horker izvadi nervozno jednu cigaru iz svoje kožne duvankese, odgrize vrh i zapali šibicu. Šibica se ugasi, a cigara još nije gorela. Rančerova ruka, kojom je držao šibicu, se spusti.

— To je u vezi sa Kidom — prošaputa pored cigare. — Znam tačno da je to u vezi sa Kidom!

Devojka i sada ne reče ništa.

Jedno vreme bila je tišina, zatim reče čovek, oslonivši se obema rukama o prozor:

— Ja sam se i suviše brinuo oko njega, to je.

— Ne, oče, to ne možeš da kažeš. Ti si se više brinuo oko Kida, nego oko mene.

— Da, da, izgleda da sam se isuviše brinuo oko njega. To bi moglo da bude. Sada bih samo hteo da

znam, šta hoće taj čovek od nas, koji nas je ovde pozvao.

Sintija je osećala duboko u svojim grudima nekakav prodoran bol, koji ju je činio nesigurnom i nervoznom. Ona stade iza oca i upita priгуšenim glasom:

— Da li si primetio čoveka, koji je odmah za nama ušao u predvorje?

— Ne — ili samo onako površno. Nije li to možda bio čovek tridesetih godina, u jednom sivom odelu?

— Da. Možda je to čovek, koji nas je pozvao?

Horker podiže ramena, držeći još uvek neupaljenu cigaru među usnama.

— Ne znam. Nisam ga bliže pogledao. Mislim samo stano na Kida. I, na to, što nam je on pričinio. Možeš mi verovati, Sintija, da ne bih došao ovamo, ukoliko nisam imao veliku nadu, da konačno nešto saznam o tome šta je naš dečko učinio. Zbog čega je on uvek noću izlazio sa našim konjima, kako bi se tek u zoru vraćao! To ti možeš mirno da znaš, ja sam ga tri puta pitao i on mi nije odgovorio. Ni reči mi nije hteo da kaže!

Dok su njih dvoje, duboko zabrinuti, šetali po sobi gore — dole, Džordžijanac je ležao u sobi pored njihove na svom krevetu i jedva da je mogao da razume, šta su govorili.

Vreme je lagano proticalo.

Dvoje Horkerovih sišli su dole za ručak, ali su jeli vrlo malo, pošto nisu ni mislili na hranu. Odmah zatim vratili su se nazad u sobu.

Holidej takođe siđe, ruča i isto tako se vrati u sobu. Preko celog dana ostavio je otvoren prozor, ali ga sada zatvori, kako bi mogao bolje da čuje šumove u sobi pored svoje. Veće se lagano spuštalo nad gradom.

Dok Holidej sedeo je pored prozora i kroz zavesu gledao na ulicu.

Preko puta nalazila se ravna građevina od kamena, u kojoj je bila kockarska jazbina, čiji su zidovi bili svetlobelo okrečeni i svetlucali u mraku. Kroz dva mala prozora padala je žutocrvena svetlost na ulicu, a raštimovana muzika na gitari upotpunjavala je štimung. Holidej je mogao odavde sa svog mesta da vidi, kako ljudi, sa velikim somberima sede za malim okruglim stolovima i igraju karte.

Ukoso sa druge strane, na drugom uglu kantine, jedva da je bilo tiše. Stalno su se sa šumom pomerale niske perli na ulazu od strane malih prilika sa širokim šeširima. Holidej je prebrojao već više od trideset gostiju. Odakle su to sve ljudi dolazili — a, pre svega, gde su mogli da nađu unutra mesta? Kantina, ipak, nije bila tako velika.

Svetlost, koja je padala iz kantine „Sunce” na ulicu, bila je takođe žutocrvena i pružala se preko do verande bara „Sreća”.

Ljudi su išli gore-dole, iz jednog kraja grada u drugi. Ljudi sa somberima dolazili su u bar „Sreća”, a ljudi sa savijenim kaubojskim šeširima i u odeći građana Sjedinjenih Država posećivali su kockarske jazine, a neki od njih čak i kantine. I sve je to teklo tiho i neupadljivo.

Oko devet sati dođe jedan jahač sa zapada u glavnu ulicu, zadrža se ispred svetlosti kantine, osvrnu na sve strane, sjaši iz sedla i odvede svog konja za dizgine, gde je već čitav red konja stojao.

Bio je to visok čovek sa širokim ramenima i svetlosivim šeširom. Nosio je svetlu košulju, tamnu maramu, čiji je vrh ležao na levoj strani ramena, uzane svetle pantalone od

lanenog platna i jedan tamni opasač za oružje, na kome je duboko iznad desnog bedra visio teški revolver. Krutim, ukočenim koracima jahača išao je prema kantini i učini ono, što je u Meksiku bilo strogo zabranjeno: pogleda kroz jedan prozor u krčmu.

U tom priđe jedan mali čovek sa širokim sombrerom na glavi iza ugla krčme i dodirnu dugačkog poleđima.

Ovaj se naglo trže — i u ruci mu se odmah stvori revolver.

Mali se pomeri korak unazad i podiže ruke u visinu ramena.

Šta je kazao, kockar nije mogao da razume, ali Holidej primeti jasno da je drugi podigao preteći revolver i potom ga vratio natrag u futrolu. Odmah zatim gurnu Meksikanca grubo u stranu, ode oko kantine i nestade u dvorištu.

Šta se sve nije moglo da primeti sa ovog mirnog mesta!

Jedno deset minuta kasnije iz suprotnog pravca dođe jedan jahač, koji takođe ostavi svog konja ispred kantine, baci letimičan pogled kroz zavesu od niska perli, zatim ode oko kuće i nestade u dvorištu.

Samo pet minuta dođe odozdo iz meksikanskog dela grada jedna kočija sa ceradom, koja skrenu u dvorište kantine. Čovek skoči sa sedišta i otvori kapiju.

Međutim, kockar je odavde odozgo mogao da primeti da su ispod cerade od kola iskočila šestorica ljudi.

Preko u dvorištu kantine „Sunce” se svašta događalo! Džordžijanaz bi tako rado izašao iz svoje sobe, da malo pretraži to dvorište, koje su toliko posećivali.

Proteklo je četvrt sata. Tu i тамо dolazili su parovi, prelazeći

ulicu iz jednog kraja grada u drugi, a mladi ljudi su napuštali bar „Sreće” i odlazili preko u kockarsku jazbinu. Ili su dolazili iz kantine i odlazili preko kod Gofa.

Holidej tada primeti kako iz dvorišta dođe visoki momak, koji je maločas zapretio Meksikancu revolverom. Obazre se na sve strane pre nego što velikim koracima pređe preko ulice i krenu pravo prema hotelu.

Holidej napusti odmah svoje mesto na prozoru, obuče kaput, uze čizmice u ruke, otvori vrata od hodnika i pažljivo oslušnu.

Tek sada je čuo kako Horkerovi šapuću iza vrata u sobi. Devojka i njen ota biti su dakle u sobi.

Holidej se odluči na jednu drskost, koja mu uopšte nije ležala: šmugnu pored Horkerove sobe i otvori vrata sobe broj sedam, Sintijine sobe.

Ukaza mu se mračna, nešto manja prostorija, ali isto tako uredna, kao i druge. Sa leve strane prime ti velika bela vrata, koja su vodila u sporednu prostoriju.

Nije se prevario u svojoj pretpostavci: obe prostorije sa brojevima pet ili šest, bile su nekada sobe sa dva kreveta, koje je vlasnik pregradio u jednokrevetne sobe.

Holidej stade odmah pored ormara. Kada je zadržao dah mogao je da čuje šaputave glasove dvoje Horkerovih.

— Bojim se, oče — reče baš devojka. — Nije trebalo da dolazimo ovamo.

— Budi mirna, Sintija, ne smemo da budemo takvi slabići. Dovoljno je zlo što je tvoj brat bio slabić. Ja hoću da otkrijem tajnu njegovog života! Hoću da znam šta je učinio i zbog čega je imao nečeg zajedničkog sa tim zločincima.

Zbog čega je pozajmio naše konje? Kako je došao na to da posudi životinje jednoj zločinačkoj bandi?

Zbog čega? Kaži mi to, Sintija.

— Ne znam, oče.

Verovatno da su čitavo vreme o toj stvari razgovarali.

Uto se začuše na hodniku tihi koraci i odmah zatim na vratima pored neko pakuca.

Dvoje Horkerovih se toliko prepadoše, da nisu mogli odmah da odgovore.

Stari se prvi pribra i reče:

— Napred!

Vrata se otvoriše i Holidej ču šaputavi glas jednog čoveka.

— Mister Horker?

— Da, ja sam — začu se promuklo.

— Moj gazda vas je pozvao ovamo, mister Horker, jer želi da razgovara sa vama.

— Da, tačno je.

Za trenutak zavlada tišina. Holidej ču kako se vrata pokreću. Čovek ih je, znači, zatvorio za sobom i sada je bio kod njih dvoje u sobi.

— Na žalost gazda ne može da dođe ovamo. Ja moram da vas odvedem do njega.

— Da me vodite do njega? Pa gde je on?

— Nije daleko odavde, mister, samo nekoliko koraka.

— Pa, zbog čega onda on ne dođe ovamo?

— To ne znam. Mislim da se ne oseća dobro.

— Da li je to neki stariji gospodin?

— Pođite samo, mister Horker! — navaljivao je čovek.

— Pratiće me moja kćer.

— Ne, ne može. Moram da vas samog dovedem.

Holidej procedi nemu psovku kroz zube. Kako je mogao sjajno

da prisluškuje razgovor ovde. A, sada će lupeži da odvedu rančera ko zna kuda.

U tom trenutku reče devojka lju-titim glasom:

— Ne vidim, oče, zbog čega čovek ne može da dođe kod tebe. On te je ovde pozvao, prema tome može i da dođe. Ja nisam za to da ti sada ideš noću kroz strani grad. Molim, recite to vašem gazdi, mister!

Čovek se samo kratko i promuklo nasmeja.

— Hej, rančeru, imam osećaj da ste već sasvim dobar papučić.

Horker se tada trže i moglo je dobro da se čuje kako je pošao nekoliko koraka napred.

— Kako to razgovarate sa mnom, čoveče! Ko ste vi uopšte? Moja je kćer potpuno u pravu. Poručite vašem gazdi da dođe do mene. On me je zamolio da dođem u Sasabe i to sam učinio. Dalje je zahtevao da ga čekam u gradskom hotelu Klar-ka Hiersa. Takođe sam i to učinio. Dalje neću više ništa da uradim. To mu recite.

Čovek kod vrata ostade još jedan trenutak, a potom se ču kako šarke zaškripe. Vrata su se zatvorila. Na hodniku su se čuli koraci, koji zatim nestadoše u mekanom tepihu na stepeništu.

U sobi pored njegove bilo je za neko vreme tiho. Devojka tada reče nesigurnim glasom:

— Žao mi je, oče. To nije trebalo da kažem!

— Ah, koješta, Sintija, sasvim je u redu. Već sam gotovo sasvim opustio sa živcima! Kako mogu sada da krenem sa tim čovekom? Ko je on uopšte? Možda su to zločinci, sa kojim treba ovde da imamo posla. Mi smo strani u ovom gradu. Preko je Meksiko, odmah na dru-

goj strani puta. Davo će ga znati kakvi su to ljudi.

Bilo je mirno skoro deset minuta.

Tada se opet začuše koraci na stepeništu i na vratima pored opet neko kućnu.

— Napred!

Bio je to glas glasnika, koji sada reče:

— Na žalost ne može, mister Horker. Gazda je bolestan, ne može da se penje uz stepenice. Hoće da razgovara sa vama dole.

— U predvorju?

— Ne, ne u predvorju. Dole iza trpezarije se nalazi jedna mala soba, u kojoj će vas čekati kroz deset minuta.

— Dobro — procedi Horker kroz zube. — Doći ću.

— Ali, dođite sami — opomenu ga glasnik ciničnim tonom u glasu.

Horker je ćutao. Vrata se zatvorise i čovek se izgubi na stepeništu.

Dok Holidej odmah napusti svoje mesto, obuče čizmice, siđe niz stepenice i izađe iz kuće.

Ali, nije otišao daleko. Odmah iza ugla nalazila se kapija od dvorišta, koja je bila malo odškrinuta. Primetio je da su u štali još radili.

Brzim koracima približi se ulaznim vratima i ponovo uđe u hotel.

Pred njim se nalazio samo mali hodnik, koji je bio osvetljen jednom kerozinskom lampom na zidu i koji je vodio od velikog predvorja prema privatnim sobama osoblja hotela i prema kuhinji. Ukoliko je trpezarija bila sa desne strane, onda je mogla soba, koja se nalazila tamo pozadi, da bude ta soba sa desne strane u hodniku, u kojoj je trebalo da se sastanu.

Brzim, leganim koracima pređe kockar preko hodnika, okrenu mešinganu kvaku na poslednjim vra-

tima i pogleda u mračnu prostori-ju. Veliki prozor, koji je gledao na ulicu, propuštao je prilično svetlosti unutra. U sredini sobe primeti veliki sto i četiri stolice, na levoj strani jedan orman i desno, pored zida, dve fotelje.

Vrata su se otvarala na levu stranu. Iza njih se nalazio jedan veliki stalak za odela, na kome je visilo više tamnih ogrtača.

Dok Holidej je bio svestan da je to bilo više nego drskost. Ali on uđe u sobu, zatvori pažljivo vrata, uze kerozinsku lampu, koja je stajala napred na stolu, pomeri je malo napred, kako ne bi bio osvetljen, kada je budu zapalili i postavi se iza stalka za odela, odmah pored velikog ormara.

Tek što se sakrio, kada je čuo snažne korake u hodniku. Jedan čovek dođe iz dvorišta, stade ispred vrata, otvori ih i pogleda u sobu. Zatim zatvori vrata za sobom, prođe okolo stola, vrati se pored ormara, gde je stajao Holidej, osmotri stalak za odela, opipa ogrtače i tek onda opet krenu ka vratima.

Džordžijanac spusti revolver, koji je držao u desnoj ruci i odahnu.

Čovek je izašao u hodnik, ali se nije uklonio sa vrata.

A tada se opet začuše koraci. Bili su teški i vukli su se po podu, pre nego što je neko stao isprad vrata.

Vrata su se otvorila.

Holidej nije mogao da prepozna čoveka koji je ušao. Izgleda da je bio stariji, išao je malo pognuto, na glavi je imao veliki šešir od zečje dlake, koji je navukao skoro do ušiju i nosio je naočare. Hramajući prošao je oko stola i stade iza ugla od prozora, ali tako, da nije

stvarao oštru siluetu i da ga neko, ko bude ušao, ne bi odmah uočio.

Drugi je čekao pred vratima.

Posle dva minuta dođe i Horker.

Čovek pred vratima ga pusti unutra i stade iza njega, pošto je zatvorio vrata.

Horker je stajao ispred stola i žmirkao u mračnoj sobi.

— Zar ovde nema svetlosti? — upita nesigurnim glasom.

Čovek iza njega reče prigušenim glasom:

— Zauzmite mesto, Horker.

Rančer se nelagodno okrenu.

— Zbog čega ne upalite svetlo, čoveče?

— Nije potrebno. Gazdi to smeta.

— Kada će da stigne?

— On je već tu — prožišta neko iz pozadine.

Horker se trže. Tek sada prime- ti skupljenu priliku pored prozora.

— Vi ste — gazda?

Kaubojski tip iza Horkera zakre- šta poluglasno:

— Ne postavljajte nikakva ne- potrebna pitanja. Ja imam nešto u ime gazde da vam saopštim. Vaš sin Kid pripadao je nama.

— Vama? Dakle, vi ste „ljudi sa veš...

Oštar zvižduk iz ugla naglo ga prekide.

A čovek, koji se nalazio iza rančera, stavi Horkeru snažno ruku na levo rame.

— Slušajte, mister, razmislite do- bro o onome što govorite. Ovde ne razgovarate sa nekim od svojih kauboj. To nemojte da zaboravi- tel!

— Šta hoćete od mene? — od- govori Horker pognutoj prilici po- red prozorskog ugla promuklo.

Kao odgovor čulo se samo sna-žno zviždanje.

Umesto toga progovori dugačak momak, koji je stajao iza rančera:

— Radi se o konjima, Horkeru.

— O konjima?

Rančer se zbunjeno okrete prema banditu.

— O kakvim konjima?

— O konjima koje nam je Kid obećao. Vođa je i protiv svoje volje ustanovio da vi sve više uzimate konje iz koralu. Tako više ne ide!

— Jeste li vi poludeli? — odvratila rančer razbojniku.

Ovaj ga snažno udari, da se rančer otetura do stola.

— Imam osećaj, Horkeru, da vi još niste razumeli! Vi i ne znate sa kim ovde razgovarate!

Odgajivač stoke se okrete i pogleda čoveka pored prozora.

— Mislim da je to gazda. Zbog čega ne razgovara on lično sa mnom? Šta vi uopšte hoćete? Ko ste vi?

Bandit dohvati Horkera za široka ramena i naglo ga okrete.

— Slušaj sada dobro, rančeru, ukoliko ne želiš da se desi nešto tvojoj kćeri.

— Mojoj kćeri? — promuća Horker skamenjen.

— Da, tvojoj kćeri! Sada ću ti saopštiti ono što je vođa imao da ti kaže. Ukoliko od sutra nisu svi konji ponovo u koralu, onda ćeš nas upoznati.

— Ali, ja vas ne razumem — promuća rančer. — Šta ja imam sa vama?

— Tvoj sin je pripadao nama. Bio je jedan od naših ljudi. I, njegov je zadatak bio da sprema konje.

— Njegov zadatak? Njegov je zadatak bio da održava moj ranč, za koga sam dao čitav svoj život, za koji je moja žena poginula u bor-

bi sa banditima! Možda vam to nešto govori, mister.

Dugački podiže ruku i tresnu snažan šamar po licu odgajivača stoke.

Horkerova glava odlete u stranu. Zanese se jedan korak unazad. Potom se naglo pribra i htjede da priđe prilici koja je skupljena stajala kod prozora.

— Vi ste gazda! Hoću da govorim sa vama!

Međutim, nije stigao daleko. Dugački ga dogradi i povuče nazad i postavi opet ispred stola.

— Mislio sam da smo se razumeli, Horkeru. Kao što je i tvoj sin pripadao nama, tako i ti sada pripadaš nama.

— Ja? — prolomi se kao krik iz grla ugroženog čoveka. — Ne, to nećete doživeti! Ja nisam zločinac.

Opet odjeknu šamar po njegovom licu.

— To je samo jedna mala proba, koja ti predstoji, Horkeru. Ko nama pripada, pripada nam večno!

— Možda. Ali vi morate da se ograničite na mog sina. On će zaista večno da pripada vašoj zajednici. Smatram, da nećete zahtevati da se to članstvo produžuje unazad na generacije.

Bandit ga tada zgrabi za ramena, prodrma tamo-amo i opet ga raspali dva puta šamarom.

Horker se zatetura i osloni stenjući o sto.

Čovek mu se obrati zapovedničkim tonom:

— Ukoliko se sada ne urazumiš, čoveče, onda nećeš više nikada da vidiš svoju kćer!

Tada se slomi rančеров otпор.

— Dobro — proštenja. — Dobro, pustite me sada da idem.

Bandit mu oslobodi put

Kada je Horker izašao napolje i bandit napusti prostoriju takođe.

Holidej je čitavo vreme stajao nepomično u uglu iza ormara pored stakla za odelu. Kada je čuo da se čovek pozadi u uglu pokrenu, kako bi isto tako izašao iz sobe, odlučio se da izađe iz svog zaklona. Rado bi sačekao da stari bandit prođe pored njega, kako bi ga tada iznenadio sa strane, međutim, kako nije mogao da gubi nijednu sekundu, jer je onaj drugi, koji je bio napolju, mogao svakog trenutka da se vrati, to odmah stupi u dejstvo. Krenu brzo dva koraka napred, stade između stola i ormara i ugleda drugog četiri koraka pred sobom.

Više nije izgledao onako pogrbljen, kao maločas, već vrlo visok, visok koliko i sam kockar i razvijen — kao — kao Ajk Klanton!

— Ruke uvis! — viknu Džordžijanac.

Ovaj lagano podiže ruke u visinu ramena.

Kada mu kockar priđe, naglo se trže unazad i ispusti jedan prodoran zvižduk.

Iza Holideja naglo se otvoriše vrata.

Međutim, kockar polete napred i nađe se odmah do protivnika kada od vrata odjeknu jedan revolverski hitac i Holideja okrznu po ramenu.

Sve se odigra u neverovatnoj brzini.

— Holidej istrže desni revolver i otvori vatru ka vratima.

Pogođeni kriknu glasno i odgovori na vatru! Kockar, još jedanput opali. Tada se ovaj sruši.

Međutim, u međuvremenu vođa bande se uz snažan tresak baci kroz prozor na ulicu.

Kada je Holidej stigao do prozo-

ra, odjeknuše u njegovom pravcu spolja dva, tri, četiri metka.

Kockar se podiže i opali.

Čovek, koji je bežao neposredno pored zida od kuće ka uličnom uglu, posrnu.

U pravcu kockara ponovo odjeknu pucanj kroz sobu i metak mu skide šešir sa glave.

On se naglo okrete i uzvрати vatom.

Bio je to jedan drugi pozadi u hodniku na vratima, koji se, pogođen, zatetura unazad, udari o zid hodnika i obori sa visoko podignutom rukom kerizinsku lampu na pod.

Petrolej se razli odmah u hodniku. U istom trenutku buknu plavi plamen, ostavljajući za sobom trag koji je brzo suknio kroz hodnik.

Kockar sa revolverom razbi ostatak stakla na razbijenom prozoru, skoči na ulicu, pri čemu prilikom skoka na zemlju oseti prodoran bol u desnoj nozi. Pa ipak, hramajući, požuri napred ka uglu na ulici.

Veranda je bila prazna.

Gde je bio vođa bande?

Holidej čučnu i pogleda ispod dasaka na verandi.

Potom ispali više metaka ispod dasaka.

Ništa!

Holidej skoči na verandu, otrča nazad u hotel, polete uz stepenice i otvori vrata od sobe dvoje Horkera.

Otac i kći stajali su pored vrata i pogledaše ga zaprepašćeno.

— Šta hoćete? — prostenja stari i stade, kao da će da zaštiti svoju kćer, pri čemu raširi obe ruke. — Sve ću da učinim, što zahtevate, sve!

Holidej ponovo zalupi vrata, po-

lete dole i primeti više žena, kako su bile zauzete da ugase požar u kuhinjskom hodniku.

Na pragu sobnih vrata ležao je momak, koji ga je napao s leđa i desno pored zida drugi, koj je oborio lampu.

Holidej ih dograbi obojicu, odvuče u predvorje i skloni ispod stepeništa, gde ga sa prozora i sa vrata nije mogao niko da vidi. Jedna velika crvena lamp a sa abažur om bacala je svoju svetlost u ugao.

Holidej ih obojicu razoruža i ostavi da leže pred njega na podu. Bol u nozi ga je popustio, a rana na ramenu izgleda da nije bila tako strašna.

Obojica dođoše k sebi. Momak, koji je razgovarao sa Horkerom, bio je ranjen u desni bok i u levu ruku. Drugi je bio okrznut metkom po čelu.

— Gde je vođa?

Dvojica su ćutala.

Holidej je stajao sa uperenim revolverom i očima koje su sevale ispred dvojice „ljudi sa vešalima”.

— Gde je vođa?

— To mi ne znamo — odgovori čovek koji je razgovarao sa Horkerom.

— Slušajte, bojs, vi ćete na vešala, da vam bude jasno. Međutim, možete da dobijete šansu. Gde je vođa?

Jedan od njih zakrešta:

— Njegov konj je preko kod kantine.

— Na to me nećete uhvatiti! — odbrusi Holidej. — I, ukoliko sada odmah ne odgovorite, umrećete na licu mesta!

Uto se pojavi Klark Hier.

— Hej, šta to radite tu? — prostenja, dok je visoko podigao ruke. — Ljudi, dođite ovamo, on stoji ov-

de sa revolverom! To je stranac iz sobe broj pet!

Priđe takođe i devojka sa recepcije i zakloni se iza hoteliera. Odjednom viknu:

— To je Dok Holidej! Sada sam ga tačno prepoznala! Videla sam ga gore u Tombstonu, kada se pre dve godine borio sa Klantonom. To je Dok Holidej.

Hier je stajao kao prikovan. Takođe i ostali ljudi, koji su se skupili u predvorju, posmatrali su visoku, snažnu priliku čoveka iz Džordžije, koji je sa pocepanom jaknom, raskrvavljenim ručnim zglobo m i očima, koje su sevale, stajao ispred dve skupljene prilike ispod stepeništa.

Tada se naglo otvoriše ulazna vrata i na njima se pojavi snažna prilika nekog čoveka. Imao je veliku glavu, koja kao da je bila nasadena na snažan trup. Izbledela zelena košulja bila mu je otvorena iznad maljavih prsiju. Ispod velikog stomaka visio mu je veliki opasač za oružje, koji je na obema stranama u futrolama nosio dva revolvera kalibra četrdeset i četiri. U desnoj ruci čovek je držao pušku. Na levoj strani grudi blistala mu je šestokraka zvezda.

Bio je to Roni Sloan, šerif u Sasebeu.

Dok je prelazio svojim teškim, snažnim koracima preko predvorja, zaurala:

— Prestati! Prestati! Dolazi šerif! Odmah prestati!

Urlanje je u istom trenutku zamrlo, kada je primetio kockara.

— Dok Holidej! — otrže mu se. — Neka me đavo odnese, to je ipak Dok Holidej.

Kockar okrete glavu i pogleda šerifa u lice.

— Helo, Sloane — reče, tako da niko nije primetio da se iznenadio, kada je u šerifu prepoznao svog starog poznanika.

Šerif gurnu šešir sa čela, obrisa debele graške znoja i počea se po nadriglom vratu. — Prokletstvo! Dok Holidej! — reče, pogledavši Hiera. — Hajde ljudi — zagrme — idite na vaša mesta, sve je u redu. Dok Holidej u gradu. Ne može više ništa da se dogodi!

Teatralnim pokretom i visoko podignutom puškom potera ljude, koji su se u međuvremenu sakupili u predvorju hotela.

— Uzmite sa sobom ove dve figure, šerife — naloži mu Holidej. — Potreban im je lekar.

— Ne možete li vi možda da ih pogledate? — reče Sloan.

Holidej odmahnu.

— Samo bi još to trebalo. To su „ljudi sa vešalima“!

— „Ljudi sa vešalima“! — Kao požar odjeknu ta vest kroz hotel, izlete na ulicu i prolete kroz čitav grad.

Holidej izađe iz kuće kroz ulazna vrata, dođe pozadi kantine „Sunce“ do jednog zida čovečije visine i primeti da je dvorište bilo prazno.

Kada je pogledao u krčmu, opazi upitne oči polupijanih ljudi, koji su sedeli, sa devojkom ili bez nje, za malim okruglim stolovima.

Holidej pogleda čoveka sa namanom kosom iza šanka, baci pogled u lice crnokose oronule žene, koja je pored njega stajala sa cvetom gardenije u kosi i tada se okrete. Znao je da ovde nikada ništa ne bi saznao.

Pređe preko ulice i uđe u Ramirezovu kockarsku jazbinu.

Tamo je bila ista slika. Za stolovima su sedeli ljudi i igrali poker. Pogledaše vrlo začuđeno, kada su primetili na vratima čoveka sa krvavom rukom.

Holidej nije ni bio ranjen u ruku, ali rana na ramenu mu je krvarila sve do manžetne na košulji. Međutim, rana nije bila tako opasna i nije ga mnogo bolela.

Dva i po sata pretraživao je iz dvorišta u dvorište, a zatim uze svog konja i odjaha izvan grada.

Bez uspeha. „Ljudi sa vešalima“ izgleda da su odleteli odatle.

Do tog trenutka Holidej nije znao da su ljudi, koji su se skupili u kantini „Sunce“, tek od ove večeri primili obavezu u bandi. Kada su čuli pucnje, trgli su se, jer su se uplašili da je američka policija saznala za namere čoveka, koji ih je okupio. Zbog toga su se razišli da igraju poker u kockarskim jazbinama, ili otišli da piju po kantinama.

A gde je bio on — veliki vođa? Teško ranjen, odvuкао se odatle i mora da je uspeo da dođe do svog konja. Sablasni jahač je iščezao — zasad je bilo tako.

U poslednjem trenutku kockar Holidej je jednim bravuroznim poduhvatom uspeo da razbije opasan napad vođe bande.

Veliki vođa hteo je da od Sasabe načini jedan drugi Martini, jednu drugu Kosta Riku. Hteo je da napravi od ovog vrelog pograničnog mesta ono što mu nije pošlo za rukom gore u Santa Feu: otvoreni logor tajnog saveza maskiranih ljudi. Nije imao više mnogo vremena da sam podiže grad, već je hteo da podčini sebi Sasabe, kako bi mogao ovde u miru da izgradi svoj logor.

Ko bi smeo da se usudi da jedan

takav grad napadne? Svaki građanin bi se stavio na njegovu stranu, jer bi se bojao od njega. A, ako bi neprijatelj zaista bio toliko premoćan, da bi predstavljao opasnost za klan, u tom slučaju bi banda mogla samo da prebегne preko granice, koja se nalazila sa druge strane puta, iza koje američki nosioci zvezde nisu više predstavljali nikakvu moć.

Bio je to plan velikog vođe za Sasabe. Dok Holidej ga je u jednom munjevitom tempu slomio.

*
* *

Kockar se, posle višerasovnog traganja, zlovoljno vratio nazad na raskršnicu i ugleda na kapiji dvorišta, malog krojača, glave kao ježeva bodlja, Pata Tuneja.

— Helo, mister — prošaputa krojač.

Holidej zastade i okrete se prema njemu.

— Da li ste već čuli da je Dok Holidej u gradu? Uspeo je da razbije обруч „ljudi sa vešalima“. Izgleda da je sedmoricu ljudi ubio!

Gorak osmeh pređe preko usana čoveka iz Džordžije. On priđe krojaču, prođe pored njega u dvorište i stade iza njega.

— Ja sam Dok Holidej, mister Tunej.

Ukočen kao stub od soli, stajao je mali krojač. Potrajala je čitava večnost dok nije okrenuo glavu i ukočeno pogledao stranica, koji je tako bezbrižno izgledao, kada mu je prodao jedno odelo.

— Vi — ste — Dok Holidej? — promuća.

— Da i imam odmah jednu molbu, mister Tunej.

— Da, molim? Vaše odelo je opet u redu. Ili, možda želite još jedno novo odelo, Dok? Ili, možda dva? Mogao bih da vam napravim i jedno crno.

— Ne, trenutno mi je potreban samo jedan krevet. A ako vi u međuvremenu želite da uzmete meru po mom crnom odelu, možete mi na osnovu njega na miru da završite dva nova. Ali, crna, ukoliko bih smeo da vas zamolim.

Krojač klimnu glavom spremno, odvede ga u kuću, gurnu svoju ženu u kuhinju, zatvori vrata i odvede ga gore, gde ga uvede u jednu čisto spremljenu malu sobu sa kosim zidovima.

— Ukoliko ste sa ovim zadovoljni, Dok? Veoma će me radovati, ukoliko prenoćite kod mene. Preko u hotelu ćete sada naći malo mira.

Da, preko bi sigurno bio uznemiravan — a, pored toga, stalno bi bio u životnoj opasnosti.

— Molio bih vas još nešto, mister Tunej.

Krojač stade na vrata i pogleda ga upitno kroz svoja debela stakla na naočarima.

— Naravno, šta god želite, mister Holidej.

— Kao prvo molio bih vas da o mom boravku u vašoj kući apsolutno niko ništa ne sazna.

— Možete da se oslonite na mene — reče mali čovek, napravivši pri tome jedan patetičan pokret, pri čemu stavi svoju desnu ruku na levu stranu grudi.

— Mister Tunej, preko u hotelu stanuje čovek po imenu Horker. Možda će vam poći za rukom, da ga neprimetno pronađete i da ga zamolite da pošalje za trenutak svoju kćer ovamo. Verovatno da bi palo

u oči, ukoliko bi on lično došao, dok devojka, ako bude stavila maramu oko glave i ramena, neće nikome biti upadljiva.

— Biće učinjeno! — Krojač se izgubi — i dođe, zaista već posle deset minuta, sa Sintijom Horker.

Holidej, koji je u odelu legao na krevet, ustade, kada se oni pojavili na vratima. Krojač diskretno zatvori vrata za sobom.

Holidej gurnu kerozinsku lampu na sredinu stola i podignu fitilj malo više. Potom ugasi svoju cigaretu u jednoj zemljanoj pepeljari i skloni kosu sa čela.

— Žao mi je, mis Horker, što sam vas morao da zamolim da dođete ovamo. Međutim, smatrao sam da ne bi bilo zgodno kada bi se pojavio još jednom preko u hotelu večeras. Bojim se da grad još uvek vrví od bandita.

— Vi ste doktor Holidej? — reče devojka prigušenim glasom.

— Da.

— Vajat Erp je bio kod nas na ranču.

— Znam. Bio sam sa njim u Rubiju, kada je vaš brat napao maršala s leđa.

Sintija obori glavu i prekrsti ruke. Bilo joj je teško da zaustavi suze, koje su je gušile.

— Došla sam sa svojim ocem, jer smo juče dobili jednu depešu.

— Znam. Depešu ste dobili od razbojnika, koji predvodi ovu zločinačku bandu. On želi da primora vašeg oca, da ubuduće opet ostavi sve konje u koralu, kako bi oni u toku noći stajali bandi na raspoloženju.

Devojka pogleda zabezeknuto kockara u oči.

— Otkud to znate?

— Čuo sam. Bio sam dole u sobi,

u kojoj je vaš otac razgovarao sa vođom.

— Ali, vođa nije razgovarao sa mojim ocem.

— Ne, ali bio je prisutan. I, kada je vaš otac otišao, a takođe i drugi momak, preprečio sam razbojniku put. Na žalost drugi bandit me je napao sa leđa, tako da nisam mogao da zadržim vođu bande. On je skočio kroz prozor na ulicu. Pre nego što je dospeo do ugla glavne ulice ranio sam ga jednim metkom. Na žalost, i pored toga je pobeo.

Za trenutak bilo je tiho. Kockar tada pokaza rukom na jednu malu fotelju prevučenu zelenim plišom.

— Sedite ipak za trenutak, mis Horker.

Sintija sramežljivo sede na kraj fotelje.

Džordžijanac stade ispred stola i pogleda u njenu svetlucavu kosu.

— Hteo sam samo da vam kažem, mis, da će biti najbolje za vašeg oca, za vas i za ranč, ukoliko vi ubuduće sve konje ostavite u koralu.

— Ali, moj otac neće to nikada da učini.

— Recite vašem ocu da će biti bolje, ukoliko to učini. Banda će inače biti u stanju da vaš ranč pretvori u prah i pepeo. A, takođe i vas lično neće vođa da poštedi. Ovi ljudi su bezobzirni i na žalost nemaju pravog protivnika.

— Pa, ne bori li se Vajat Erp protivu „ljudi sa vešalima“?

— Vajat Erp? — pređe suvo preko kockarevih usana. — Da, bori se, on sam. Jedan jedini čovek protivu horde maskiranih zločinaca! Čovek može danas da uhapsi više desetina ljudi, da bi se preko noći oni udvostručili. Stalno se pojavljuju sve novi maskirani ljudi i okupljaju se oko ovog čoveka, koji kao

neki duševni bolesnik jaši kroz ovu zemlju i za sobom ostavlja samo krv i pepeo.

— Ne borite li se i vi na maršalovoj strani?

— Da, ja takođe — reče kockar, dok je prilazio prozoru, kako bi pogledao u mračno dvorište. — Ja takođe, na žalost. I još jedan treći čovek se bori sa nama, visoki Šort iz Teksasa. Možda ste već njegovo ime čuli. Međutim, ponekad verujem da nisu oni ludi, već mi. Tri čoveka protiv legije sivih bandita, od kojih niko ne zna ko im je vođa!

Kockar naglo okrete glavu i pogleda preko levog ramena u svetle devojčine oči. Potpuno promenjenim glasom brzo je upita:

— Ili, možda ga vi poznajete, mis Sintija?

Devojka se trže i snažno zatrese glavom.

— Ne! — reče i tada skoči i povika: — Ne, ja ga ne poznajem!

Holidej je pogleda ledenoplavim očima.

— Ukoliko ga poznajete, Sintija Horker, onda mi recite sad njegovo ime. Možete time da prekinete lanac zločina, koje će ovaj čovek još sasvim sigurno da preduzme. Možete da sprečite da horda nestalnih ljudi priđe njegovoj bandi, kako bi pod njegovim rukovodstvom postavljala svuda po zemlji zapaljena vešala.

Sintija Horker zatrese glavom i tiho se zaplaka.

— Nije potrebno ništa više da kažete, doktore — izusti ona drhtavim glasom. — Ja ga ne poznajem. Isto tako i otac ga ne poznaje. Niko na ranču ga ne poznaje! Kunem vam se. Kauboji ne znaju ko je on i oni svi su bili na maršalovoj strani, kada im se on pokazao. Još i danas

govore samo o Vajat Erpu, mada je moj brat mrtav.

— Dobro je, mis Sintija — reče Džordžijanac, približavajući se opet stolu. — Mister Tunej otpratiće vas preko. Poručite vašem ocu ono što sam vam rekao. I mislite na to: u onoj minuti kada budete saznali ko je taj čovek, jašite za Rubi i predajte depešu za maršala. Nama je potrebno samo njegovo ime, to je potpuno dovoljno.

Sintija Horker stajala je pred njim i lagano podiže glavu.

— Možda bi ipak trebalo da vam kažem, Dok.

U kockarevim očima bljesnu poslednja nada. — Šta — ste hteli da mi kažete, Sintija?

— Jedan od naših ljudi, jedan kauboj, kaže da zna ko je taj čovek.

— Kako se zove taj kauboj?

— Baster Flanagan.

— I on se nalazi na vašem ranču?

— Da, to jest, bio je na jednom od naših salaša. Kada je maršal bio kod nas na ranču, on nije bio na imanju. Kada je otac, nakon Kido-ve smrti, rekao ljudima sa oba salaša da dođu na ranč, kako bi izvršili novu podelu posla, Flanagan je rekao nadzorniku da zna ko je vođa „ljudi sa vešalima”.

— I? — upita kockar, pri čemu je jedva mogao da sakrije uzbuđenje. — Da li je spomenuo ime?

— Ne. Nije ga spomenuo.

*
* *

U zoru sledećeg dana kockar je napustio Sasabe i sigurno da bi se gromko nasmejao, kada bi mu ne-

ko u ovom času rekao, da će se vrlo brzo vratiti ovde.

Jahao je prema jugoistoku, duž granice, prema Horkerovom ranču. Samo sedamnaest milja delilo je grad Sasabe od Horkerovog ranča.

Čovek iz Džordžije ugleda nešto pre ručka kako se pojavljuju zgrade ranča, u kojem je nedavno otkrio svezane bandite i jednog konja.

Pošto je Holidej, u toku svojim čestim posetama u toku noći okolinu dobro upoznao, jahao je, dolazeći sa zapada, između korala i štale odmah ka dvorištu, gde sjaši sa konja i krenu prema kući u kojoj su stanovali kauboji.

Kauboji su već sedeli za stolom i srkotali mračnog lica svoju supu, kada se odjednom otvoriše vrata i u njima se pojavi Džordžijanac.

Kašike ispadoše sa treskom u limene tanjire. Otvorenih ustiju i široko razrogačenih očiju sedeli su stočari i ukočeno posmatrali stranca.

Dok Holidej prelete preko kauboj-skih lica i među njima ne pronade nijednog koga je poznavao.

— Ko je od vas Flanagan? — upita.

Niko se ne pomeri.

Tada se stvori revolver u desnoj kockarevoj ruci. Oči kauboja postale su još veće.

— Neću još jedanput da postavljam pitanje!

Tada ustade jedan mali krivonogi momak na uglu stola u pocepanom odelu od kože i okrete se.

Holidej pogleda u lisičije, naborano lice, sa koga je zurio par pepeljastosivih očiju. Takođe i ovog čoveka nije poznavao.

— Baster Flanagan? — začu se odsečno preko kockarevih usana.

Kauboj klinmu glavom.

Holidej ostade kod vrata, držeći još uvek revolver u desnoj ruci. Cev je bila tačno u dlaku uperena u kaubojeve grudi.

— Slušajte dobro, Flanagan, šta ću da vam kažem. Maršal Erp već mesecima traži jednog vođu bande, koji je naneo više zla ovoj zemlji, nego bilo ko. Čuo sam da ste izjavili da tog čoveka poznajete.

Mali stočar se pomeri jedan korak unazad i dodirnu ivicu stola za sobom.

— Ja...

— Govorite, Flanagan! — zahtevao je Dok Holidej.

— U redu, rekao sam da znam ko je to. Više ništa, Dok.

— Ko je to, Flanagan?

Kauboj saže glavu i tada se preko njegovih usana začu ime. Bilo je to ime, koje je Dok Holidej tačno poznavao.

— Ajk Klanton.

Da, bio je to lično veliki vođa, koji se dole u Sasbeu u Hiersovom Siti hotelu, sukobio sa Dokom Holidejom.

Nedelju dana pre toga bio je u Tombstonu, gde ga je kockar lako ranio jednim metkom. Na Robleovom ranču Holidejev metak ga je teže pogodio i to u desni kuk. Iako mu je pošlo za rukom da pobegne na svom vrlo brzom konju, to mora da je vrlo teško i hramajući išao. U Sasbeu morao je da upotrebi svu svoju snagu, kako bi pobegao sa do-

mašaja kockarevih metaka. Bio je loše sreće, opet ga je pogodio Holi-dejev metak i to ovog puta u levu cevanicu.

Teško ranjen, ipak je uspeo, krajnjim naporom svoje ogromne volje, da se domogne svog konja i opet da pobegne iz pakla.

Međutim, bio je to poražen čovek, koji je na meksikanskoj strani jahao duž granice prema istoku. Napred pognut, visio je u sedlu na svojoj beloj kobili, koja je jurila, poluonesvešćen od bolova.

Da li je u gradu Sasabeu otkucao sudnji čas sivog vođe?

Ko je mislio da je time siva sablasna brigada razbijena, taj se prevario. Isuviše duboko bila je ukorenjena misao u Arizoni, Nju Meksiku i okolnim državama, koju je tajni savez ulio svima u glavu, svojim plamtećim vešalima i svojim smrtonosnim trouglovima, sakriven ispod sivih maski razbojnika. Protivnici zakona bili su, u južnim državama na zapadu, sada, više nego ikada, nasrtljivi kao siva kuga.

Veliki vođa obavio je čitav posao!

Da je on zaista zauvek nestao, nisu verovali, kako Vajat Erp, tako i njegovi saradnici.

•
•

Iza ogromnog kaktusa, visokog kao kula, zastade jedan jahač na mrkom konju i pogleda preko ivice svoje sive marame, koja mu je pokrivala donji deo lica, prema zapadu u beskrajno prostranstvo savane.

Bilo je rano pre podne. Pa, ipak već je vrelina pritisnula pusti kraj. Kao plamteća buktinja žutocrvene boje, stajalo je sunce i bacalo svoju nemilosrdnu, usijanu svetlost iz azurnoplavog neba Arizone.

Bandit iza velikog kaktusa motrio je na svog čoveka. Na jedno dve i po milje udaljenosti igrala je na pesku, koji je svetlucao, jedna crna tačka gore-dole.

Bandit je čekao ledeno miran dok se čovek nije približio na jednu milju, zatim podiže svoje dizgine i u punom trku polete ka istoku.

Iza velikih kaktusa okolina se spuštala ka istoku u jednu veliku ravnicu, koja se pružala sve do pokrajine Kočiz preko.

Maskirani bandit vešto je vodio svog konja kroz veliko polje kaktusa, zatim ga okrenu između nekoliko sasušenih žbunova meskite, uz jedno malo uzvišenje, sa čijeg je vrha mogao da primeti u obronku doline sedam kuća nekadašnjeg utvrđena Huačuka.

To nekadašnje utvrđenje bilo je najusamljenije, najdosadnije i mesto koga su svi zaboravili, na celom svetu. Tu se nalazio samo jedan potkivač konja, jedan sedlar, radnja za prodaju životnih namirnica i, za divno čudo, dve krčme.

Kako su saluneri mogli da opstaju, bila je njihova tajna. Najlepše od svega bilo je to, što su se krčme nalazile jedna prekoputa druge, tako da je jedan uvek mogao da vidi, kada je kod drugog neko ušao, kako bi popio svoje piće.

Nešto po strani od kuća nalazio se nekadašnje utvrđenje, koji je bilo ograđeno velikom drvenom ogradom, koja nije odoljevala samo naletima bandi i Indijanaca, već i zubu vremena. Danas u svakom slučaju nije više pružala utočište vojnicima. U vreme karavana korišćen je najradije od njihovih vođa kao koral, u dva puta u toku godine, kao veliki vašar za okolna mala naselja, rančeve i farme. Tom prilikom, ti vašari, koji su katkad trajali i čitavu nedelju, okupljali su trgovce sa svih strana, koji su glasno nudili svoju robu na prodaju. Bili su to najlepši dani u godini za Fort Huačuka.

Prolećni vašar bio je na pragu. U utvrđenje su stalno dolazila kola, u kojima su trgovci dovozili svoju robu u veliko dvorište utvrđenja. Bilo je to takođe zlatno vreme za oba bara u Huačukuu.

Jahač, koji je sada jurio blagim obronkom, ostavljao je za sobom ogroman oblak prašine, koji je njegov put tačno označavao.

Kada je stigao do naselja, na licu više nije imao svoju sivu masku. Smanjio je brzinu svog konja, tek kada je stigao između dve krčme. U velikom skoku sjaši iz sedla, krenu ka verandi Džoni Pligerovog bara, gurnu pokretna vrata i sa prašnjavim čizmama teškim korakom priđe stolu, za kojim su sedela dva čoveka grubog lica, koji ga mračno pogledaše.

— Dolazi — zakrešta tamnoputi, privlačeći nogom stolicu u koju se sruči.

Dvojica su ga posmatrala bez reči, kao da su čekala da ih još o nečemu obavesti.

Međutim, tamnoputi podiže levu ruku i dađe znak saluneru:

— Jedno piće za mene!

Bilo je tako tiho, da se moglo da čuje klokotanje viskija u čaši. Saluner se dovuče do stola i stavi čašu ispred bandita.

— Dakle, dolazi — reče jedan od one dvojice, pri čemu je vrteo kraj svojih čupavih brkova.

— Da.

— Da li je stvarno on?

— Da. U to možete da budete sigurni. Tačno sam ga prepoznao. To je Dok Holidelj.

Tri „sivolika“ čuteći uzeše još po jedno piće i tamnoputi se podiže.

— Jeste li spremni?

Ovi klimnuše glavom.

Kada je saluner prišao da naplati, gurnu ga onaj sa brkovima tako grubo u grudi, da se on oteturao do šanka.

— Šta hoćeš, ti što „krstiš“ pića? Tražiš još i pare za ovaj bučkuriš? Budi srećan da ti nismo razbili glavu.

Krčmar se povuče iza šanka i ukočeno pogleda u trojicu, čije se siluete tačno ocrtavahu na širokim vratima prema blještavoj svetlosti.

Kada su se našli napolje, gurnuše svoje sive marame sasvim do očiju. Bez ustezanja se rasporediše na ulici. Onaj sa crnim očima ostade pored ulaza u Pligerov salun, onaj čupave brade pređe preko ulice i stade na verandu ujka Hakerovog bara, a drugi, jedan još prilično mlad momak, ostade na ulazu u trgovačku radnju.

Na užasnute poglede ljudi na ulici, trojica bandita nisu se uopšte obazirala.

A tada naiđe onaj koga su očekivali. Mogao je da se primeti još iz daljine, kako je prilazio niz obronak laganim kasom. Na ulazu u grad uspori svog konja i pređe u lagan hod.

Dok Holidej imao je dug put za sobom. U zoru prethodnog dana krenuo je iz Sasabea za Rubi i na Horkerovom ranču razgovarao sa Basterom Flanaganom. Zatim je opet seo u sedlo i produžio dalje, skoro do blizu Patagonije. Odatle je dolazio, jašući naporno kroz usijanu stepu od Santa Kruza.

Ovde u Huačukau je hteo da se odmori kratko i da popije jedan brendi, ukoliko je mogao tu da se dobije.

Na bes trojice bandita, koji nisu mogli sa ulice odmah da vide jahača, kockar zastade odmah kod prve kuće, skliznu iz sedla i odvede svog konja pored kuće, gde je životinji pronašao senku.

Zatim pređe preko ulice i učini kao da hoće nešto da obavi kod sedlara. Pri tome kockar je hteo da se obavesti, gde se nalazio čovek, koji ga je očekivao. Da su bila trojica, naravno, nije znao. Međutim jednog je primetio u savani. Doku Holideju nije prošao neopaženo usred stepe, kada je sa sobom ostavljao oblak prašine.

Odjednom skoči momak na verandi napolje, uperi revolver i zaurla:

— Holidej, potegni!

On je već povukao oroz.

Međutim, kasno! Kockarev metak ga pogodi kao udarac grede u grudi i odbaci ka stubu na verandi.

Tada otvori vatru tamnooki bandit preko kod Pligerovog bara.

U tom trenutku naglo se otvoriše vrata od krčme ujka Hakera i jedan visoki čovek izlete na verandu. Bio je to čovek širokih, snažno razvijenih ramena, uskih bedara i smeđe kose. Lice mu je bilo preplanulo od vetra, na kojem se nalazio par tamnoplavih očiju sa dugim trepavicama. Bilo je to lepo oblikovano lice, markantnog izgleda, koga, kada čovek jedanput vidi, više nikada ne zaboravlja: bilo je to lice maršala Erpa.

Strahovitim udarcem levicom čovek iz Misurija obori bandita sa čupavim brkovima sa verande.

U istom trenutku Dok Holidej popodi tamnookog jednim metkom u lakat, tako da se ovaj prodera kao ranjena životinja.

Primitivan napad trojice „ljudi sa vešalima” nije uspeo.

Dvojica od njih bila su teško ranjena. Treći je ležao na glavnoj ulici sa glavom, koja mu je bučala. Kada je došao k sebi, video je da su mu ruke i noge bile zavezane.

Dok Holidej napuni revolver i pođu u susret čoveku iz Misurija.

— Helo, maršale!

— Helo, Dok!

— Mislio sam da ću vas otprilike ovde sresti. Sigurno da niste mogli da izdržite u Tombstonu.

— Nisam tamo uopšte ni bio.

Holidej pogleda prijatelja začuđeno.

Vajat ga kratko obavesti da ga je Luk Šort presreo i da je odmah kre-

nuo nazad, ali je zastao ovde u Fort Huačuku.

— Zadržavanje se na žalost nije isplatilo, Dok. Gore na gradilištu željeznice otkrio sam dve prilike, koje su mi ostale u neprijatnom sećanju iz tmurnih dana. Klantonovi ljudi! Saznao sam da su se ovamo povukli i da su se ukotvili preko u utvrđenju. Ovde se izdaju za trgovce, koji se cenkaju sa svim i svačim. Posmatrao sam ih čitav dan i noć, to jest, oni nisu znali da sam ja ovde. Međutim, kao što rekoh: nije se isplatilo. Braća su „kiptela” od poštenja. Pa ipak nije me napustilo osećanje da lupeži nešto smeraju.

On prekide i pogleda niz ulicu.

— Prokletstvo! Tamo pozadi dolaze! Onaj na riđem konju je Ed Kalhun, a drugi na sivom, je Džimi Ferguson, jedan iz tombstonske porodice Ferguson. Ostavili su svoja kola u utvrđenju i izgleda da im se jako žuri.

Jahači su prošli kroz grad i poleteli u brzom galopu iza kuća prema istoku.

Dva prijatelja iz Dodža sačekashe malo i zatim krenuše obazrivo za njima.

Ferguson i Kalhun i dalje su jahali brzo.

— Na šta će ovo da izađe? — viknu kockar maršalu.

— Nemam pojma.

Sledili su ih više od deset milja, kad maršal odjednom zaustavi svog riđeg konja.

Holidej isto tako naglo zaustavi konja i pogleda upitno svog prijatelja.

Vajat pokaza rukom na jedan ogroman dugački kaktus, koji je svoje

krive grane pružio kao prste, koji opominju, prema nebu.

— Zar ne poznajete rastinje tamo preko, Dok?

— Nebesa! Zar tu već počinje Klantonov ranč!

Jahanje se nastavilo. Međutim, pošto je okolina sada bila prilično nepregledna, dva prijatelja sa zapada držala su se malo severnije, kako ih oni, koje su pratili, ne bi otkrili.

Posle nekoliko milja maršal ponovo zastade i pokaza rukom ka jugu.

— Tamo dole na platou nalazi se ranč.

— I? — upita kockar. — Mislite li da su Kalhun i Ferguson odjahali, kako bi videli mesto požara?

— Ne, u to uopšte nikako ne verujem, Dok. A, pošto iz iskustva znam šta bi mogli tamo da traže, moraćemo da se prišunjamo ranču.

Odjahali su još jedan komad ka jugu, zatim sjahaše sa konja. Vajat Erp pruži kockaru dizgine i zamoli ga da ga lagano sledi, dok je on sam kao nekakav Indijanac prošao pored jednog velikog kaktusovog polja i približio se izgoralom ranču.

Mnogo brže nego što je očekivao, primeti ruševine velikog ambara, kako se pojavljuju pred njim prema svetlosti. Pomeri se još dalje napred i odjednom začu glasove.

Više ljudi međusobno je razgovaralo.

Vajat se prišunja, duboko pripijen uz zemlju, između bodljivikavih kaktusovih stabala još dalje i tada je mogao da primeti ljude. Bilo ih je trojica. Govorili su tako glasno među sobom, da je mogla svaka reč da se razume.

Kalhun taman reče ljutitim glasom:

— I zbog toga smo morali da dolazimo ovamo?!

Čovek, koji mu je okrenuo leđa, bio je jedan zdepasti momak crne kose. Klimnu glavom.

Ferguson, koji je stavio levu nogu na jednu ugljenisanu gredu i ruke oslonio na kolena, promrmlja:

— Slušaj, mladiću, ako si ti dobio nalog od gazde da pretvoriš ranč u pepeo, sa tim ni izdaleka nemaš prava da se kao gazda i ponašaš.

Za trenutak bilo je mirno, dok je za to vreme dugokosi momak sa jednim štapom šarao po hladnom pepelu.

Ferguson se okrete i krenu nekoliko koraka ka izgoreloj štali.

— Prokletstvo! Ovde je očigledno bilo malo mrtvih!

I, tada istrže munjevito i neočekivano svoj revolver, uperi ga u malog, crnokosog momka i pritisnu okidač.

Pogođeni pade unazad i ostade da leži široko otvorenih očiju među ugljenisanim gredama zgrade hambara.

Kalhun se okrete i pogleda Fergusonu.

— Dobro je. Momak se već bio i suviše uobrazio!

Hteli su da krenu ka svojim konjima i da se popnu u sedla.

Tada se pojavi maršal iz kaktusa.

Kalhun ga prvi primeti. Istrže revolver i otvori vatru. Zatim opali takođe i Ferguson.

Zrna se raspršaste u osušene stabljike kaktusa.

Maršal je stajao nepokretno i posmatrao u oba bandita preko, koji sa svojim revolverima očigledno nisu mogli da savladaju tu razdaljinu.

— Sjašite!

Kalhun tada podiže dizgine, obode svog konja tako divlje mamuzama u bok, da životinja zanjiska i poskoci, a zatim polete.

Konj se međutim spotače o jednu nagorelu gredu, koja je štrčala i zbaci jahača sa sebe. Bandit ostade nepokretno da leži na zemlji. Slovio je vrat.

Ferguson je skočio sa konja i istrigao vinčesterku iz korica. To mu je pošlo za rukom, jer je uspeo da se sakrije iza tela svog konja. I, tada otvori ubilačku vatru prema grupi kaktusa, gde se maršal zaklonio.

Vajat izvuče bantlajn specijal iz futrole.

— Fergusone, oba tvoja prijatelja su mrtva. Ukoliko ne želiš da i ti kao leš ležiš na ovom spaljenom ranču, baci pušku!

Džimi Ferguson nije ni pomišljao da se preda. Naprotiv, otpuza malo napred, zakloni se iza jednog velikog balvana i ponovo otvori vatru.

Uto odjeknu odjednom iza zgarišta štale jedan pucanj iz puške.

Ferguson okrete glavu.

Tada primeti visoko uspravljenu priliku čoveka iz Džordžije, kako stoji kod zgarišta štale.

— Prokletstvo! Idi do đavola, Dok! — Skoči, ispalj metak — i promaši kockara.

Ovaj je držao svoju vinčesterku ispod desne ruke i pritisnu obarač.

Zrno pogodi Fergusonu u desnu ruku. Puška mu iskliznu. Zatetura se, ali, istrže oba revolvera iz futrola i baci se u pepeo ugljenisanog ranča, tako da gar i prašina visoko se podigoše.

— Dođite ovamo, ukoliko mislite da me uhvatite, psi!

Vajat Erp napusti svoj zaklon i izađe iz kaktusa.

— Dži se, Fergusone. To je moje poslednje upozorenje!

Ferguson zaista ustade, ali polete u velikim skokovima ka Kalhunovom konju, koji je stajao malo po strani i baci se u sedlo.

Jedan metak čoveka iz Misurija obori ga sa konja. Samo lakše ranjen ležao je na zemlji.

Kada je primetio da čovek iz Misurija ide prema njemu, odjednom dohvati nepovređenom levom ru-

kom revolver i stavi ga samom sebi na grudi.

Odjeknu tup pucanj i sve se umiri na ranču mrtvih Ajka Klantona.

Trojica pripadnika klana okončala su svoj život.

Kada se Vajat Erp okrete i priđe tamnokosom čoveku, koga je maločas Kalhun ubio, zastade zabezeknuto.

Pred njim na zemlji ležao je mali italijanski kuvar Botelo iz „Kristal palasa” u Tombstonu.

K R A J

SREBRNA ZVEZDA

svake druge srede u svim kioscima

**SVAKOG DRUGOG
ČETVRTKA**

**NAJLEPŠE
LJUBAVNE PRIČE**

SVETSKI HIT
SVETSKI HIT

ZLATNI

KUPIDON

SREBRNA ZVEZDA

svake druge srede u svim kioscima

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

SVAKE SUBOTE
NOVA SVESKA!
64 STRANE - 2 DINARA!

Izdaje i štampa NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni urednik: Sretozar TOMIĆ. Izbor i kreacija: D. MILOSAVLJEVIĆ. Pretplata za 3 meseca 26 dinara, za 6 meseci 52 dinara, za jednu godinu 104 dinara. Za inostranstvo cene su dvostruke. Uplaćivati na žiro-račun 657-1-255 sa naznakom za „Vajat Erpa“.

4. decembar 1971.